

NOTULEN

van de raadsvergadering van de gemeente Groesbeek
gehouden op 5 november 2015 in het gemeentehuis

Aanwezig:

Raadsleden: dhr R.A.G.M. Bekers (GVP), mw W.M.L.A. Borremans (Combinatie 90), mw E.H.A. van Broekhoven (Voor Berg en Dal), mw J.M.J. Brouwer (VOLG), dhr J.W.M. Coerwinkel (GroenLinks), mw M.O. ten Doesschate (VVD), dhr H.T.J. Eikholt (GVP), dhr M.S.M. Hoeken (PvdA), dhr L.G.K.J.E. Houkes (Combinatie 90), mw G. Hustedt (VOLG), dhr W.P.M. Kersten (Sociaal Groesbeek), dhr P.G. Maas (VOLG), dhr J.A.F. Peters (Voor Berg en Dal), dhr J.G.M. Poelen (CDA), mw E.M. van de Scheur (GVP), dhr M.J.B.I. Schmiermann (PvdA), dhr H.J.J. Scholtens (CDA), dhr T.H. van der Velde (GJS), dhr R.P. Verheijen (CDA), mw T.M. Vorderman (D66), mw R.A. Vree (GroenLinks), dhr A.R.M. ten Westeneind (GJS).

Voorzitter: dhr M. Slinkman

Wethouders: mw M.A. Barber-Hendriks, mw S.G.P. Fleuren, dhr J.G.M. Thijssen, dhr E.H.A. Weijers

Plv. Griffier: dhr J. van Workum

Verslag: Buro Service Overasselt, mw W.J.J. Verheijen Verkroost

Afwezig:

Raadsleden: dhr J.H. Peters (Sociaal Groesbeek)

1. Opening en mededelingen

De **voorzitter** opent de vergadering om 16.00 uur en heet de aanwezigen van harte welkom. Hij neemt de orde van de vergadering door.

Dhr **Houkes** geeft aan dat de fracties GVP, GJS en C90 een gezamenlijke algemene beschouwing hebben en hij vraagt of zij de zelf bepaalde volgorde hierin kunnen aanhouden. De **voorzitter** antwoordt dat dit geen probleem is.

Dhr **Peters** (VBenD) spreekt de hoop uit dat de vergadering vandaag niet zo lang zal duren als de vorige vergadering. Hij vraagt of de voorzitter een eindtijdstip in gedachten heeft. De **voorzitter** antwoordt dat om 22.00 uur bekeken zal worden tot hoe laat doorvergaderd wordt.

De spreekronde/stemmingen beginnen bij dhr Scholtens, CDA.

4. Behandeling van de begroting in eerste termijn

CDA

Dhr **Verheijen** leest: "Voorzitter, collega raadsleden, college, aanwezigen en alle luisteraars thuis, 2 keer in 1 jaar algemene beschouwingen is bijzonder. Behandelde deze raad op 26 februari jongleden de begroting 2015 met bijbehorend meerjarenperspectief, is nu de begroting 2016 aan de orde. Een begroting van ruim € 81 miljoen, met een tekort in 2016 van 7,5 ton. De volgende jaren zijn sluitend gemaakt met € 600.000,- uit de reserve, zoals in deze raad is afgesproken. Naar alle waarschijnlijk zal de jaarrekening positief afgesloten kunnen worden. In februari had de raad geen moties en amendementen, vandaag hebben we 2 amendementen en 15 moties te bespreken.

Allereerst wil ik het college en de ambtelijke organisatie dank zeggen voor de wijze waarop de begroting 2016 en de meerjarenbegroting is uitgewerkt en weergegeven. De begroting en de productenraming zijn overzichtelijk en goed te lezen. Ook onze waardering voor de adequate beantwoording van alle inhoudelijke en technische vragen de afgelopen tijd.

Programma op hoofdlijnen

In februari heeft deze raad een programma op hoofdlijnen vastgesteld. Na een moeilijke bevalling presenteerde het college in augustus het uitvoeringsprogramma. Inhoudelijk had de CDA-fractie meer diepgang en financiële onderbouwing verwacht.

Maar uw raad kent ons, wij kijken met u verder, doen dit met zorg voor de samenleving en blijven positief naar maatwerk en oplossingen zoeken. Door de ruimte die het college geeft wordt deze raad uitgedaagd en in staat gesteld om kaders te stellen en gebruik te maken van het budgetrecht. Ook zal de nieuwe werkwijze van het college bijdragen aan het vergroten van het dualisme en dat doet mij deugd. De burger verwacht van ons dat wij het algemeen belang dienen, dat is zeker niet eenvoudig, maar met alle 11 fracties moeten wij de samenleving laten zien dat wij er serieus werk van willen maken.

Onze nieuwe gemeente Berg en Dal, groot circa 35.000 inwoners, heeft een andere politieke en bestuurlijke positie in de regio ingenomen. Onze nieuwe gemeente is robuust genoeg om regionaal een rol van betekenis te spelen. Dat betekent voor het CDA dat wij ons zouden moeten focussen op de kwaliteit van de dienstverlening, kostenbesparing op de uitvoering van beleid, behoud van zo laag mogelijke lasten voor de burger en vermindering van bureaucratie. Het college geeft op bladzijde 24 van de begroting aan dat zij als netwerkgemeente willen voldoen aan bovenstaande punten, met name binnen de regionale samenwerkingsverbanden.

Deze diensten zijn per definitie verder van de burger af georganiseerd, waardoor de betrokkenheid en laagdrempeligheid in gedrang zou kunnen komen. Het CDA verzoekt het college om alert te blijven op verregaande bureaucratisering en de afstand tot de burger. Het CDA heeft hier serieuze zorgen over. De centrale vragen die wij ons zouden moeten blijven stellen luiden;

- Is de burger hiermee gediend en
- Betalen wij als gemeente niet te veel ?

Het CDA verwacht ook van het college dat zij nadrukkelijk grip houdt op de regionale ontwikkelingen en samenwerkingsverbanden. Dat vertegenwoordigende bestuurders zich scherp blijven richten op de financiële belangen van onze gemeente. Gemeente Groesbeek, straks Berg en Dal, is namelijk GEEN melkkoe. Even voor de beeldvorming: onze fractiespecialist heeft becijferd dat de kosten voor de verzamelde samenwerkingsverbanden in deze begroting oplopen tot een bedrag van 8,5 miljoen euro, de moeite waard om dit goed te monitoren.

De begroting 2016:

Aan de orde is de begroting van 2016, deze ziet er goed uit, een prachtige kافت met een nog mooier gemeentewapen. Ook het meerjarenperspectief geeft een vertrouwelijk beeld. Natuurlijk is in deze tijd van politieke onrust en economische onzekerheid niets zeker. Zoals onze minister van financiën van Groesbeek terecht opmerkte in de pers: "We kunnen de financiële toekomst van de gemeente met vertrouwen tegemoet zien, maar met deze begroting zijn we er nog niet".

Dat betekent wat het CDA betreft dat we op de kleintjes moeten blijven letten. Twee weken geleden heeft deze gemeenteraad laten zien dat er zeker op de kleintjes gelet wordt. Een substantieel bedrag werd niet op voorhand uitgegeven aan meerwerk binnen het werkbedrijf, maar de raad koos om voorzichtig te beginnen met een pilot in Millingen voor € 244.000,- . Het CDA hoopt dat de pilot slaagt en dat er veel mensen bemiddeld gaan worden naar een reguliere baan. Wij willen wel concrete uitstroom zien en zijn bereid om zelfs meer geld uit te geven als de uitstroom eind 2016 kwalitatief en substantieel blijkt te zijn.

Het CDA heeft deze begroting 9 moties voorbereid en is mede-indiener van een amendement over het uitvoeringsprogramma LOP en erfgoedontwikkeling BIBEKO. Bovendien steunt het CDA de motie over het onderhoud van de sportzaal Vossenhol. Ik loop nu een aantal programma's door.

Programma 1 - Dienstverlening, bestuur en veiligheid

Het CDA is zeer verguld met het voornemen van het college van B&W om te streven naar een kleine doelmatig werkende organisatie die streeft naar MAATWERK. Wij horen graag van het college welke acties er op dit vlak worden ondernomen. Het CDA wil graag met het college meedenken en zal, zoals u gewend bent, met voorstellen komen. We geloven dat de ingezette bestuurs- en cultuurontwikkelingen een gezamenlijke verantwoordelijkheid is van de Raad, het college en de ambtelijke organisatie. Het doel van deze ontwikkelingen is een tevreden burger die kan rekenen op een lokale overheid die betrouwbaar is en blijft.

In motie 7 vraagt het CDA om de regionale samenwerkingsverbanden in beeld te brengen met als doel beter zicht te krijgen op inzet van personeel, geldstromen en de effecten die deze samenwerkingsverbanden feitelijk opleveren. Meten is weten is ons devies.

Programma 2 - Openbare Ruimte

Met motie 4 vraagt het CDA aandacht voor de verkeersproblematiek in het centrum van Groesbeek. Dagelijks is 'verkeer in het centrum van Groesbeek' onderwerp van gesprek, een bron van ergernis voor velen. Het CDA verzoekt het college om met een voorstel te komen waarin de knelpunten op een veilige en duurzame wijze kunnen worden opgelost.

In motie 9 vraagt het CDA aandacht voor parkeeroverlast in de publieke ruimte. Nabij natuurgebieden worden veelal de bebouwde kommen en dijken door bezoekers dichtgeparkeerd. Dat kan leiden tot gevaarlijke situaties (bereikbaarheid hulpdiensten). Het college wordt verzocht om met SBB in gesprek te gaan om hen te bewegen om eigen parkeergelegenheid te realiseren.

Motie 10 gaat over de verbetering van het verkeersknooppunt bij de kleine grensovergang in Wyler. Het CDA is van inzicht dat dit knooppunt een belangrijke verkeersverbinding is voor de nieuwe gemeente. Het college wordt verzocht om samen met de gemeente Kranenburg bestuurlijk in te zetten op een reconstructie van de verkeerssituatie aan de grens.

Met de fractie VOLG dient het CDA motie 12 in. Deze motie gaat over de het realiseren van een VOP in Breedeweg. Wij vragen het college om andermaal in overleg te gaan met het provinciebestuur en samen met de inwoners van Breedeweg te pleiten voor een veilige voetgangersoversteekplaats.

Programma 4 – Maatschappelijke Zaken

Het CDA heeft in haar programma staan dat er adequate en bereikbare bibliotheekvoorzieningen moeten zijn in de gemeente. Wij zijn het eens met het uitgangspunt van het college dat deze voorzieningen dichtbij en bereikbaar moeten zijn. Wat het CDA betreft blijven er 2 hoofdlocaties in de gemeente bestaan, namelijk Groesbeek in de Mallemolen en Beek in het Cultuurhuis.

V.w.b. het zwembad De Lubert heeft het CDA de opvatting dat dit in eigen beheer geëxploiteerd zou moeten worden. De wijze waarop het nu gaat is onbevredigend, er vloeit te veel geld weg ten behoeve van ingehuurd management en de kwaliteit en resultaten blijven achter. Dat kan beter, het zwembad kan in deze staat nog een jaar of 15 mee en het moet mogelijk zijn om de bezoekersaantallen naar het oude niveau op te werken (90.000 per jaar). Het CDA verzoekt het college om vlotte besluitvorming en niet te veel studies. Wij verwachten dat vooral de gebruikers intensief betrokken worden bij de ontwikkeling van het zwembad.

Op 25 juni jongstleden adviseerde deze raad positief om de fusieomroep Omroep Berg en Dal de zendmachtiging toe te kennen voor onze nieuwe gemeente. Het CDA onderschrijft het belang van een goed functionerende omroep. Daar waar deze fusie eenmalige onkosten met zich meebrengt zou het gemeentebestuur zich ruimhartig op moeten stellen om onze burgers van een gedegen omroep te kunnen laten profiteren.

Het CDA vraagt met motie 11 het college om in november 2015 te komen met een raadsvoorstel waardoor de aanleg van een kunstgrasveld op het hoofdveld van Achilles '29, op basis van het vigerende accommodatiebeleid, mogelijk gemaakt wordt. De nood is hoog en het hoofdveld zou alleen tijdens de winterstop aangepakt kunnen worden. De vereniging heeft 3 velden en het hoofdveld verkeert in zeer slechte staat. Het is maar de vraag of het veld na de winterstop aan de KNVB-eisen blijft voldoen. Dit zou voor de voetbalvereniging Achilles '29, maar ook voor Groesbeek, een rampscenario kunnen worden als we niets doen.

Met motie 3 vraagt het CDA aandacht voor de hondenoverlast, en dan gaat het over hondenpoep in het publieke domein, maar ook over loslopende honden die voor de nodige onrust zorgen. Het CDA wil met het college meedenken over een effectieve aanpak, maar is absoluut geen voorstander van invoering van hondenbelasting. Wij zien graag een raadsvoorstel zonder hondenbelasting tegemoet.

Financiën – Lasten

Recent is het gemeentelijk rioleringsplan door deze raad vastgesteld. De rioleringsknelpunten in onze gemeente zijn in kaart gebracht en het is nog niet duidelijk wat de financiële consequenties zijn van het oplossen van die knelpunten. In motie 6 vraagt het CDA het college om te onderzoeken of het mogelijk is om de rioolrechten de komende jaren in beperkte mate (minder dan de voorgestelde 5%)

te verhogen. Uitgangspunt blijft een kostendekkend tarief, belangrijk argument voor deze motie is het zo laag mogelijk houden van de lastendruk voor de burger.

In het kader van die lastendruk vragen het CDA en D66 aan het college in motie 8 om een informatie-nota te maken waaruit de ontwikkeling van de lastendruk zichtbaar wordt. Wij denken dat dergelijk financieel inzicht belangrijk is voor het gemeentebestuur, maar vooral de burger dient.

Ik sluit mijn algemene beschouwingen af met de wens dat deze raad in goed overleg en met respect voor elkanders inzichten tot heldere en duale besluitvorming kan komen. Ik dank u voor de aandacht.

VOLG

Mw **Brouwer** leest: "Vandaag vindt de eerste begrotingsbehandeling plaats van de nieuwe gemeente die vanaf 1 januari 2016 Berg en Dal zal gaan heten. Afgelopen jaar zijn we begonnen met een grotere gemeenteraad en maar liefst 11 politieke partijen. We hebben allemaal moeten wennen aan deze nieuwe situatie. Voor VOLG is eenheid in verscheidenheid belangrijk. VOLG wil het eigen karakter van al onze kernen graag behouden, daarbij moeten we wel oog hebben voor de ander en samenwerken aan de toekomst van onze hele gemeente.

Helder en duidelijk. VOLG pleit voor heldere en begrijpelijke raadsvoorstellen en die helderheid en duidelijkheid verwachten wij ook in de programmabegroting. VOLG vindt een verbetering van de programmabegroting noodzakelijk. Wat willen we bereiken, wat gaan we doen om het doel te bereiken en wat mag het gaan kosten. Dit zal overzichtelijk, duidelijk en leesbaar in de begroting moeten komen te staan. We hopen dat we dit terug gaan zien in de volgende programmabegroting.

Openheid. Er is een werkgroep bestuurlijke vernieuwing opgestart. In de vorige raadsvergadering hebben we de informatienota vastgesteld. We gaan vernieuwen. De komende tijd moeten we concreet gaan zien hoe en wat er veranderd gaat worden. Dit vraagt een open blik en een andere manier van werken. Dit geldt voor iedereen, zowel voor de medewerkers van de gemeente als voor raadsleden en inwoners. De afstand tussen gemeente en inwoners moet kleiner gaan worden. Inwoners zullen vanaf het eerste begin bij plannen worden betrokken. Bij het proces rondom de harmonisatie van het accommodatie- en subsidiebeleid is hier een start mee gemaakt, de clubs en verenigingen kregen een uitnodiging om mee te praten. Er is een aantal avonden georganiseerd voor de betrokkenen. Menig deelnemer aan dit proces was enthousiast en sprak de waardering uit. VOLG ziet uit naar de resultaten van deze nieuwe manier van werken die op alle terreinen zal moeten worden toegepast. Het wordt een hele uitdaging om alle inwoners, zoals bijvoorbeeld ook laaggeletterden en statushouders in deze nieuwe opzet te bereiken. Hoe denkt het college met name deze beide groepen te bereiken?

Een schone omgeving. VOLG stelt vast dat het zwerfvuil een steeds groter probleem aan het worden is. Ondanks de inspanningen van de buitendienst en de opruimacties die her en der plaatsvinden lossen we het probleem niet structureel op.

Initiatieven zoals bijvoorbeeld Wijkhelden juicht VOLG bijzonder toe. Helaas kunnen wij als gemeente niet regelen dat er statiegeld wordt geheven op kleine flessen en op blikjes. Wel kan de gemeente inschrijven op een pilot die in januari 2016 van start gaat om blikjes en flesjes te laten inzamelen door scholen, clubs of verenigingen. VOLG heeft hiervoor een motie ingediend.

Landschap. Het LOP is onlangs vastgesteld. Er zijn genoeg ideeën. Er is heel veel inzet en draagvlak onder tal van organisaties op het gebied van landschap, natuur en cultuur.

Tijdens de carrouselronde heeft VOLG al aangegeven dat er een beperkt budget beschikbaar is om de plannen uit te voeren, slechts € 52.000,-. VOLG hoopt van harte dat er veel projecten doorgang kunnen krijgen. En dat de creativiteit van alle betrokkenen niet teniet wordt gedaan door geldgebrek.

VOLG heeft samen met GroenLinks en Voor Berg en Dal een amendement ingediend om dit bedrag te verhogen.

Bewegen en oog voor de omgeving. Om het mooie en unieke van de eigen omgeving in beeld te krijgen vraagt VOLG in een motie om een app te ontwikkelen waarin alle bijzondere elementen van onze gemeente opgenomen zijn in wandelingen die voor zowel jong als oud geschikt zijn.

Zorg en welzijn. De samenleving vergrijst snel, vergrijzing leidt meer dan gemiddeld tot vereenzaming. VOLG vindt dat ouderen zo lang mogelijk zelfstandig moeten kunnen wonen maar vooral alleenstaande ouderen raken daarbij soms in een isolement. Experimenten met andere woon- en leefvormen, met bijvoorbeeld gemeenschappelijke ruimten en voorzieningen om samen te koken, dienen te worden gestimuleerd.

Komende jaren zal duidelijk zichtbaar worden welk effect de landelijke wetgeving zal hebben op de zorgvoorzieningen in onze gemeente.

VOLG vindt het belangrijk dat mensen weten waar ze terecht kunnen wanneer ze problemen ervaren. Voor praktische zaken zo mogelijk hulp inschakelen van familie, burens of vrienden is prima maar als je hulp nodig hebt bij het aankleden, douchen etc. moet je een beroep kunnen doen op professionals. Zorg is een vak. Ook is het van groot belang dat vooral de mensen die hierbij direct betrokken zijn gehoord worden en mee denken.

Wachtlijsten en doorverwijsbureaucratie moeten voorkomen worden. VOLG vraagt zich ten eerste af of er nu sprake is van wachtlijsten en van doorverwijsbureaucratie? Wanneer deze vraag met ja beantwoord wordt is de tweede vraag daaruit voortvloeiend, hoe gaat het college hiermee om?

Duurzaamheid. Er komt een plan van aanpak voor een duurzaamheidsprogramma. Uiterlijk 2020 moet klimaatneutraal inrichten onderdeel zijn van het gemeentelijk beleid en handelen. VOLG wil naast deze doelstellingen die wij van harte onderschrijven dat er ook gekeken wordt naar een duurzame lokale economie. Hoe gaan we als gemeente initiatieven stimuleren en ondersteunen? In de begroting is er geen geld beschikbaar gesteld om duurzaamheidsplannen uit te voeren. VOLG heeft een amendement ingediend om de uitvoering m.b.t. duurzaamheidsplannen in 2016 mogelijk te maken.

Vrijwilligers en werk. VOLG vindt de inzet van vrijwilligers belangrijk. Dit geldt voor zowel werkenden als voor werkzoekenden. Het moet normaal zijn om iets te doen voor en met anderen.

Mensen met een uitkering worden gestimuleerd om deel te nemen aan de samenleving door vrijwilligerswerk te doen. Dit bevordert de eigenwaarde en het zelfvertrouwen van mensen zonder werk en het geeft een doel. De eigen motivatie en de eigen talenten zijn uitgangspunt. Wel moeten we blijven letten op het verdringen van regulier werk. Het doel van mensen zonder werk is het verkrijgen van een reguliere betaalde baan.

VOOR BERG EN DAL

Dhr **Peters** leest: "Om maar gelijk met de deur in huis te vallen met één van de voor ons belangrijkste speerpunten.....

Voor Berg en Dal zet zich in voor behoud en verdere ontwikkeling van ons mooie landschap. De fusie van de drie gemeenten tot straks de gemeente Berg en Dal maakt de gemeente tot één van de landschappelijk mooiste gemeenten van ons land. Voor de komende tien jaren is daarvoor het ambitieuze Landschapsontwikkelingsplan geschreven met instemming van de raad. De meeste partijen zijn met ons van mening dat het uitvoeringsprogramma samen gaat met een opvallend laag bedrag in de begroting. En dat terwijl het landschap onze belangrijkste bron van toerisme is en dus de motor van de economie. Een toerist komt primair af op het landschap, de mooie monumentale boerderijen, landschapspaden en ander erfgoed. De historische informatie is daarvan een belangrijk onderdeel. Het Landschapsontwikkelingsplan ziet op landschapsontwikkeling en erfgoedontwikkeling buiten de bebouwde kom. Voor erfgoedontwikkeling binnen de bebouwde kom is geen plan, noch geld begroot. Voor Berg en Dal dient samen met VOLG, GroenLinks en het CDA een amendement in om het college opdracht te geven de begroting structureel te verhogen met 25.000,-- euro voor enerzijds het LOP en 25.000,-- voor anderzijds erfgoedontwikkeling.

Er is veel discussie in de raad, carrousel en onder burgers ten aanzien van leefbaarheid. Iedereen wil leefbare dorpskernen. Maar, wat is eigenlijk een leefbare dorpskern? Past de groei van aantal en omvang supermarkten in de kern van een dorp nog binnen de visie van een leefbare dorpskern? En de daarmee gepaard gaande extra vrachtverkeer in de dorpen? Een recent voorbeeld is de opstoppingen in de dorpskern van Groesbeek door de bevoorrading van de nieuwe winkels in het centrum. Wat is het effect van verruimde winkeltijden op zondag op de leefbaarheid? Als de supermarkt in Beek flink uitbreidt; wat is dan het concurrerend effect hiervan op de supermarkten in bijvoorbeeld Ooij en Leuth? Zullen de supermarkten daar niet omvallen door toename concurrentie? Ook voor deze kleinere dorpskernen is behoud van een buurtsupermarkt van belang voor minder mobiele burgers. Voor Berg en Dal verstaat onder leefbare dorpskern in elk geval dat deze verkeersluw is, stimuleren van het fietsgebruik, rolstoel- en rollator toegankelijk, een gevarieerd aanbod vanuit het MKB, behoud van monumentale panden en erfgoed, die bepalend zijn voor de identiteit van een dorp. Hoe mooi is de combinatie van nieuw ondernemerschap en erfgoed in de pas gestarte ijssalon in het douanehuisje in Beek; een ongekend succes onder burgers en toeristen. En wat te denken van de herbouw van de Thornsche molen waar erfgoed, ambacht, ondernemerschap en toerisme hand in hand gaan. Een

megasupermarkt hoort (net als in andere Europese landen) gevestigd te worden buiten de bebouwde kom. Een dorpskern is geen bedrijfsterrein!

Leefbaarheid is ook het behoud van een sterk en gevarieerd verenigingsleven in de dorpskernen, dat ontstaat 'van onderop'. Burgerinitiatieven en burgerbehoeften moeten gestimuleerd worden. Zelfredzaamheid daarbij is belangrijk. De harmonisatie van het subsidiebeleid op basis van het Groesbeeks model moet er niet toe leiden dat historisch gegroeide mooie initiatieven in de voormalige gemeente Millingen en Ubbergen niet meer mogelijk zijn. Een voorbeeld hiervan zijn de initiatieven in de groene leefruimten zoals de struintuin in Beek, Platform Leuth Aktief en stichting Berg en Dals Bloei. Hoe staat het eigenlijk met de totstandkoming van een ontmoetingsplek in Erlecom, waar een aantal jaar geleden de Vonk-prijs aan toegekend is? Zij zijn verrijkend op het Groesbeeks subsidiemodel. Harmonisatie zou eerder bereikt moeten worden door gaandeweg te sturen op samenwerking tussen verenigingen en stichtingen van diverse dorpen binnen de gemeente. Dat kan het beste door initiatieven van onderop te stimuleren. Zo kan de samenwerking tussen bijvoorbeeld sportverenigingen bijdragen aan efficiënte ledenadministratie en delen van elkaars faciliteiten. Wellicht zijn er mogelijkheden voor een fusie van verenigingen. Dit willen we stimuleren. Dat is goed voor het gevoel één gemeente te zijn en zal uiteindelijk efficiënt en kostenbesparend zijn. Dat harmonisatie in eerste instantie tot een uitzetting van kosten leidt, zoals geschetst tijdens de themabijeenkomst, vinden wij acceptabel. De gemeente kan op vele manieren bijdragen aan de leefbaarheid door het faciliteren van onder andere kerstmarkten, herst- en voorjaarsmarkten, Groesbeekse wijnfeesten en de doorkomst van de Vierdaagse, georganiseerd door de MKB en verenigingen. Bijvoorbeeld voorzien in dranghekken, stroomvoorziening en opruimwerkzaamheden.

Tot slot het sociaal domein. Wij realiseren dat de transitie in het sociaal domein veel inspanning vergen van de gemeente. Zij moet zich het terrein van o.a. Jeugd en Opvoedhulp, Jeugd-GGZ, Wmo en de Participatiewet eigen maken en dat moet in snel tempo. We zijn er nog niet. De sociale wijkteams hebben een mooie start gemaakt in alle hectiek. Nodig is de basiszorg voor jeugdigen te versterken, expertise voor diagnostiek en behandeling en ondersteuning vroeg in de keten beschikbaar te maken en stapeling van zorg of onnodige inzet van dure voorzieningen te verminderen. Hoe ver zijn we met de transformatie van de jeugdhulp? Zijn de kosten al minder? Is er minder instroom in de zware zorg en wordt er zo veel mogelijk contact met het netwerk van de jeugdigen gemaakt? Er is nauwere samenwerking met de ambulante teams van de Combinatie en het onderwijs en andere samenwerkingspartners in het preventieve veld nodig. Ook moet er aandacht zijn voor een integrale aanpak vanuit de gemeente binnen de domeinen van Werk en Inkomen, Zorg, Onderwijs en Participatie bij de overgang van een kleine groep kwetsbare jongeren van 18- / 18+; dreigen zij niet tussen wal en schip? Waar gaat deze groep wonen, hoe voorkomen we dat ze schulden krijgen en hoe voorkomen we dat ze thuis zitten en niet naar school gaan of werken? De korting van het Rijk op jeugdzorg en Wmo moet gerealiseerd worden door efficiënte zorg en moet niet volledig doorvertaald worden naar tariefskorting op zorgverleners; kwalitatief goede zorgverleners moeten ook voor de toekomst behouden blijven. Het geld moet naar de zorg en niet naar de organisatie er om heen.

Door de grootschalige veranderingen in het sociaal domein zijn de financiën van ook onze gemeente nog onduidelijk; Houden we over of komen we juist te kort? Het is om die reden dat we terughoudend moeten zijn met onze wensen voor de toekomst. Wij wachten de definitieve cijfers af en willen onze wensen in de begrotingsbesprekingen van komend voorjaar kracht bijzetten op basis van concrete budgettaire ruimte. Er zijn drie wetten samengevoegd en drie gemeenten samengevoegd op 1 januari jongstleden. Laten we ervoor zorgen dat we deze grote veranderingen eerst maar eens goed op poten zetten!

Tijdens de behandeling van de perspectiefnota in het voorjaar willen we terugkomen op duurzaamheid. Dat is een belangrijk punt voor de toekomst; onze gemeente heeft daarvoor slechts 3 uren per week beschikbaar wat betreft formatie. Dat is veel te weinig voor dit belangrijke onderwerp! Duurzaamheid moet een afweging zijn bij ieder nieuw project, zoals bijvoorbeeld vervanging van lantaarnpalen, Led-verlichting en materialen bij nieuwbouwprojecten.

We hebben in de toelichting op de begroting gelezen dat het college in 2016 met een voorstel komt voor de gemeentelijke dienstverlening. Wij zien hier met belangstelling naar uit, zeker gezien het belang van een goed bereikbare gemeente voor met name oudere, aan huis gebonden mensen.

Het college geeft in de begroting aan dat de stelposten krap geraamd zijn. We lopen daardoor meer risico's op budgetoverschrijdingen. We vinden het belangrijk regelmatig op de hoogte gehouden te worden van de stand van zaken om als raad tijdig bij te kunnen sturen.

College en ambtenaren bedankt voor een goed leesbare en duidelijke begroting!

PvDA

Dhr **Hoeken** leest: "De Struisvogel begroting 2016. Het afgelopen jaar is er hard gewerkt in Berg en Dal. Er wordt van iedereen, ambtenaren, college en raad veel gevraagd. Bestuurlijk moet er worden vernieuwd. Initiatieven van burgers moeten meer worden omarmd. Het instellen van een raadscommissie die dit proces moet gaan aansturen wordt door de fractie van de Partij van de Arbeid" toegejuicht. Wij zijn blij dat de regiegroep door het college en de commissie zeer positief is ontvangen. Het harmonisatieproces zorgt er voor dat alle programma's de komende tijd de revue zullen passeren. Geen sinecure naast alle taken die er bij zijn gekomen. De bestuurlijke verhoudingen zullen duchtig op de proef worden gesteld in een raad met 11 partijen.

De fusie van onze drie gemeenten vraagt ook om een herbezinning van onze positie in de regio. Wij zijn een "grote speler" geworden en dat verplicht. De Partij van de Arbeid is daarom blij met de steun van het college voor het GO en de platformfunctie van de MGR. De fractie van de Partij van de Arbeid zal elk initiatief om de economie te versterken en de werkgelegenheid te vergroten positief benaderen. Die initiatieven zijn hard nodig. De regio presteert namelijk maar matig. De blik van Berg en Dal zal naar buiten gericht dienen te zijn! Regionaal, nationaal en internationaal.

Die buitenwereld is zichtbaar dichterbij dan ooit! Het is jammer dat deze begroting met geen woord over die buitenwereld rept. Aan de verplichtingen die die nabijheid met zich meebrengt wil PvdA vanuit haar traditie graag voldoen. Dat kunnen we echter alleen maar met draagvlak. Daarom zullen wij eensgezind samenwerken met het college om de achterstanden bij de plaatsing van statushouders in onze gemeente in te lopen. Dat betekent voor ons ook dat we de integratie van deze nieuwkomers gestructureerd moeten aanpakken. Het verleden leert dat dat niet vanzelf gaat.

Onze vraag daarover aan het college. Hoe denkt het college de integratie van de nieuwkomers de komende tijd aan te pakken? Deelt het college onze opvatting dat dat niet vanzelf gaat. En zo ja, waar kunnen wij die dan terugvinden in de begroting?

Wat de opvang van asielzoekers in onze gemeente betreft steunen wij de visie van onze burgemeester zoals die door hem en onze wethouder in de laatste raadsvergadering is geformuleerd.

Vraag: Is het college bereid hiervoor, indien nodig een voorstel met budget te doen?

Dat brengt ons bij de begroting zelf: Als onderlegger van deze begroting dienen o.a. het uitvoeringsprogramma van het college en de kadernota. Onze opvatting over beide stukken is bekend. Onze opvatting werd uit onverwachte hoek bevestigd door de fractie van het CDA die het uitvoeringsprogramma "visieloos, zonder diepgang en zonder financiële onderbouwing" noemde. Voor deze begroting geldt hetzelfde, omdat het college geen verantwoordelijkheid neemt voor de feitelijke financiële positie van onze gemeente. Er is namelijk geen sluitende begroting, ook de komende jaren niet! Dit ondanks de ronkende persberichten. We hebben een behoorlijk groot en structureel tekort! en dat in zeer onzekere tijden. En ook wordt de burger niet gespaard, want er wordt een greep gedaan in zijn spaarpot! 1,5 miljoen maar liefst! "Potverteren" en "verdampen van reserves" noemde het CDA dat de afgelopen 9 jaar! Onder een CDA wethouder nu, zou dat voor 't eerst terecht zijn!

Onverantwoordelijk vinden wij de begroting omdat er geen aanzet wordt gegeven de tering naar de nering te zetten. Dit ondanks de bezwering van het college dat dat wel zou moeten! (Zie pagina 9! en wethouder Fleuren, in de Gelderlander van 20 Februari jl.) In de begroting 2016 gaat het college er uit gewoonte vanuit dat het allemaal zo'n vaart niet zal lopen! Dat ook nu het rekenresultaat wel gunstig zal uitpakken. De meest voorkomende woorden in de begroting zijn nota, streven naar, onderzoeken, beleidsvisie opstellen of erger nog ... laten opstellen, eigen verantwoordelijkheid. Nergens boter bij de vis, wordt doorgepakt, worden keuzes gemaakt. Er is weinig visie. De kop in het zand en alles doorschuiven naar de volgende raad, naar de volgende generatie, lijkt 't devies. Dit is wat wij struisvogelpolitiek noemen en leidt er bovendien toe dat het college permanent de speelbal is van de stokpaardjes van individuele fracties. Zelfs college fracties. Ad hoc, dus niet gehinderd door enige gezamenlijke visie worden vooral met het oog op mogelijke bezuinigingen oorspronkelijke uitgangspunten losgelaten en lange termijn afspraken onderuitgehaald. Het uitvoeringsprogramma, de cyclus van de raad en

reeds gemaakte afspraken worden daardoor een wassen neus! Zo als ook blijkt uit veel van de volstrekt overbodige moties van collegefracties die nu zijn ingediend. Kwetsbare groepen worden daar de dupe van: werkelozen en mensen met een uitkering, zoals laatst bij de behandeling van de DVO's! (nieuw werk).

Vanuit het college, worden met veel bravour plannen aangekondigd. Maar even zo vrolijk door eigen fracties teruggefloten. Zoals bij het boaverhaal m.b.t. tot de overlast van hondenpoep. De overlast voor de burger blijft. De verantwoordelijke wethouders en het GVP (het Blok) hebben het nakijken. Gegijzeld, onder curatele van haar eigen collegepartijen.

De PvdA-fractie zal erop toe blijven zien dat door de eenzijdige focus op budget onze visie op samenleving en dus op solidariteit niet het nakijken heeft. Het beleid mag nooit ten koste gaan van onze kwetsbare medeburgers die toch al te lijden hebben onder de steeds grotere verschillen in onze samenleving. Ook in Berg en Dal. Vandaar onze motie.

De toekomst zal uitwijzen of dit beleid gaat leiden tot Sinterklaas spelen als het zwembad of andere stokpaardjes aan de orde komen.

De afzonderlijke programma's

Programma 1, Dienstverlening, bestuur en veiligheid

De Partij van de Arbeid ondersteunt het uitgangspunt dat de burger niet langer consument is maar "partner en producent van participatie" maar voegt daaraan wel toe dat dat niet vanzelf gaat. Vaak wordt het vermogen tot eigen verantwoordelijkheid overschat. Met name aan de onderkant van de samenleving en arbeidsmarkt hebben maatschappelijke organisaties een belangrijke taak bij de versterking van die eigen verantwoordelijkheid.

Vraag: Hoe ziet het college de rol van de overheid bij het stimuleren van die "eigen verantwoordelijkheid". Wat is daarvoor het budget? En Hoe worden de resultaten van deze benadering gemeten en verantwoord?

Programma 2, Openbare Ruimte.

Net zoals de PVDA, vindt het college participatie van burgers bij het onderhoud van de openbare ruimte van groot belang. Het college wil daarvoor ook een beroep doen op mensen met een beperking (pag. 28)

Vraag 1: Hoeveel mensen heeft de gemeente nu hiervoor ingezet? Wat is de inzet voor 2016?

Vraag 2: Hoeveel Boa's gaan zich vanaf 1 januari belasten met de hondenpoepoverlast? 6, 5, 4, 1 of 0? Wat is hiervoor het budget? Waar kunnen we dat terugvinden?

Programma 3, Wonen en Werken.

De Leefbaarheid in kernen is voor alle partijen in de raad een speerpunt. Ook voor ons. De samenwerking tussen bewoners, zorginstellingen en verenigingen moet er toe leiden dat een ontschot beleid gevoerd gaat worden in onze kernen, dit om het voorzieningenniveau minimaal te handhaven.

Het is jammer dat bij het subsidie- en accommodatiebeleid een scheiding wordt gemaakt tussen harmonisatie en vernieuwing. Nu moet de discussie wellicht twee keer worden gevoerd. Eerst praktisch harmoniseren en straks over wat we echt willen.

Wonen. Naast de statushouders zijn er ook nog anderen die de afgelopen tijd in de verdrukking zijn gekomen: alleenstaanden en ouderen met een klein pensioen.

Vraag: Wanneer komt het aangekondigde woningmarktonderzoek?

Vraag: Wat is voor deze groepen terug te vinden in de prestatieafspraken tussen gemeente en woningbouwverenigingen?

Vraag :Wat is de inzet van het college voor 2016?

Toerisme-recreatie. Belangrijk voor onze werkgelegenheid.

We hopen dat een integrale aanpak van deze pijler ruimte gaat bieden aan een veelzijdiger aanbod in onze gemeente dat recht doet aan de leefbaarheid van onze kernen en aan de verwachtingen van de onthaastende burger die op zoek is naar een duurzame invulling van vrije tijd. Een duidelijke visie op de doelgroep(en) is daarbij voor ons uitgangspunt.

Vraag: Wat wil het college investeren in ons museumlandschap?

Landschap. Er zijn vele belanghebbenden bij het landschap. Dat is niet alleen de agrarische sector. Niet alleen productiviteit moet het uitgangspunt zijn. Juist nu er vaak over "grondgebonden" activiteiten wordt gesproken komt "natuur- en landschapsontwikkeling" vaak onder druk te staan.

Vraag: Wat verstaat het college onder "duurzame ontwikkeling agrarische sector"? En wat is het budget voor de "subsidiewerving"?

Duurzaamheid. De voortrekkersrol van de gemeente en de grote woorden over biodiversiteit, klimaat klimaatneutrale gemeente staat wel in schril contrast met de 6 activiteiten. Waar blijft het beleid? Wat is nu precies wat budget betreft, de inzet van het college?

Programma 4, Maatschappelijke zaken.

We hebben genoeg over transities besproken. We houden een strenge vinger aan de pols. De voortgangrapportages van het college en de regiogemeenten zijn tot nu toe transparant en adequaat. Dat moet vooral ook zo blijven. Er is rede tot zorg. Veel bureaucratische ballast moet nog overboord en alles moet nog op z'n plaats vallen. Voorlopig heeft iedereen het voordeel van de twijfel. 2016 zal een cruciaal jaar zijn. De doelstellingen in de begroting van 1, 2 en 3 duiden daar ook op..

Doelstelling 4. Werken. Hier willen we wijzen op het belang van de samenwerking in het werkbedrijf. Het bemiddelen van mensen naar werk is een lastig en ingewikkeld proces. Met name voor mensen met een achterstand tot die markt. Budgetten stoppen lost het probleem dat vele oplossingen kent niet op. De methode Nieuw Werk (maar ook Sterke Werkwoorden van het werkbedrijf), met nadruk op aan de ene kant de cliënten kennen en aan de andere kant de werkgever ontzorgen vraagt een consistente en geduldige benadering. Die moeten we koesteren zolang die werkt. Iedereen doet naar vermogen mee! Daar gaat het om. Alleen kijken naar budget/output zou wel eens de doodsteek kunnen zijn.

Vraag: Klopt het bericht in de Gelderlander van woensdag dat 2 ton wordt afgeschreven op dit budget? Was die niet geoormerkt? Als het zo is dat die is afgeschreven dienen wij een motie in om dit te repareren.

De Partij van de Arbeid investeert in mensen, vooral in die mensen die onze steun het hardst nodig hebben, zoals het college zelf in haar uitvoeringsprogramma heeft geformuleerd! Iedereen doet naar vermogen mee!!

De gemeente heeft zich in en aantal afspraken en convenanten verplicht haar portie te leveren:

Hoeveel mensen heeft onze gemeente nu in dienst en wat is de doelstelling voor het komende jaar? (pag. 35 alinea 2)

Leefbaarheid in de kernen. Heb ik het goed begrepen dat zwembad de Lubert open blijft.

Vraag: Wat mag dat kosten?

Wat de bibliotheek betreft valt veel te zeggen over de nieuwe functie, andere invullingen en laaggeterdheid etc. etc.

Belangrijkste vraag: Blijft de bibliotheek zelfstandig of sluit die zich aan bij Gelderland -Zuid? Ook hier wreekt zich harmonisatie-vernieuwing. Wat is hierover het standpunt van het college?

Oog voor de samenleving en de individuele mens. De door het college geformuleerde doelstelling onderschrijven wij helemaal. Maar als het bijvoorbeeld gaat over de nota sportstimulering missen wij toch een integrale visie. In de volgende raadsvergadering komen we hierop terug.

Vraag. Is het college bereid om hier een themabijeenkomst te organiseren voor alle eventuele belanghebbenden als aanzet tot zo'n integrale aanpak. Bijvoorbeeld als onderdeel van de Special Olympics.

GROENLINKS

Dhr **Coerwinkel** leest: "Geachte aanwezigen. Hoewel het gebruikelijk is dit aan het eind van dit verhaal te doen, spreken we nu al graag via u onze waardering uit aan alle medewerkers van onze gemeente die hebben meegewerkt aan het maken van deze begroting. Ook veel dank aan alle mensen die in de afgelopen periode zo ontzettend hard hebben gewerkt aan allerlei harmonisatievoorstellen en andere zaken om de integratie van de drie oude gemeentes goed te laten verlopen. Dank en waardering daarvoor.

Programma 1 – Dienstverlening, Bestuur en Veiligheid

Wat de portefeuille van uzelf betreft, voorzitter, kunnen we kort zijn. Zoals uzelf al in uw gastcollege in de bibliotheek van Beek heeft aangegeven, wilt u niet te lang wachten met acties rond brand- en inbraakpreventie. Prima, wij verwachten dat we binnenkort van u als regisseur van het veiligheidsbeleid voor onze gemeente de eerste actieplannen tegemoet kunnen zien.

Programma 2 – Openbare Ruimte

Als we over verkeer praten, denken we natuurlijk aan het Mobiliteitsplan dat nu ter inzage wordt gelegd. Wij hebben deze visie ondersteund, dat wil zeggen, we zijn het helemaal eens met de uitgangspunten, maar als straks uit de zienswijzen ook blijkt dat de roep om ruimte voor langzaam verkeer sterk is, verwachten wij een betere aansluiting aan van het beleid op die mooie uitgangspunten. Nu

zijn deze en de uitvoering ervan nog te vaak in tegenspraak met elkaar. Kortom, college, dan moet u keuzes maken.

Om maar eens een voorbeeld te geven van hoe het volgens ons ook zou kunnen: Het college wil nu de Morgenstraat in Leuth onder handen nemen, terwijl de oude gemeente Ubbergen de weg wilde afsluiten voor alle verkeer. Dit op zich groene straatje ligt er inderdaad slecht bij, maar wordt nu eigenlijk alleen door fietsers en wandelaars gebruikt voor hun ommetje en heel af en toe door een auto of landbouwvoertuig. Omrijden door de Plezenburgsestraat stelt qua meters echt niets voor en hier ligt nu eens een mooie kans een keertje voorrang te geven aan de fietser en wandelaar. Het nieuwe wijkje dat gebouwd wordt op de plaats van het oude zwembad krijgt straks voor auto's een ontsluiting naar de Botsestraat en fietsers krijgen een doorgang vanuit die wijk naar het Morgenstraatje, de tennisvelden blijven bereikbaar via de Plezenburgsestraat. Het geld wat voor dit project bestemd was, kan volgens ons beter op andere manieren worden ingezet. Ons voorstel is deze weg nu af te sluiten voor alle gemotoriseerde verkeer en met eventuele verdere stappen te wachten tot de nieuwe woningen zijn gebouwd.

Roundup-gebruik (pag. 29 en 84) Wat betreft het gebruik van het onkruidbestrijdingsmiddel roundup het volgende. Ondanks het feit dat gebruik mogelijk blijft tot 2018 vinden wij toch dat de gemeente het gebruik met onmiddellijke ingang zou moeten stoppen. Ook hier heeft de gemeente immers een voorbeeldfunctie. Het is een smerig goedje waaronder ook bijen en andere insecten veel te lijden hebben. Wij dienen een motie in waarmee wij het college verzoeken te stoppen met het gebruik van roundup en uiteraard vragen wij de andere fracties deze motie te steunen. We kregen deze zomer een mail van een bezoekerster die op het terrein van Dekkerswald was geweest, waar de paden bezaaid lagen met dode bijen als gevolg van het gebruik van roundup. Op ons verzoek wordt het beheerplan van dit terrein door de eigenaar aangepast, maar vooral als gemeente zouden wij het goede voorbeeld moeten geven en niet moeten wachten tot het officieel verboden wordt.

Programma 3 – Wonen en Werken

Onlangs hebben we in de raad het LOP vastgesteld en bijna alle fracties vonden het een prachtig plan, maar het bedrag van € 52.000,- dat er nu voor is vrijgemaakt t.b.v. het Uitvoeringsprogramma vinden wij, met die andere fracties, wel erg aan de magere kant. We stellen voor dit bedrag substantieel te verhogen en dienen daar samen met Volg en Voor Berg en Dal een amendement voor in.

Duurzaamheid. In de Gelderlander lezen we 'Groesbeek worstelt met duurzaamheid' en wat ons betreft blinkt de pijler Duurzaamheid en overige milieuthema's ook niet uit in ambities. In 2013 nog heeft de gemeenteraad van het oude Groesbeek een uitputtende en uitstekende Duurzaamheidsnota het licht laten zien. Waarom is daar zo weinig mee gedaan? Onder de activiteiten schrijft u nu in de programmabegroting: we maken een plan van aanpak voor een Duurzaamheidsprogramma Berg en Dal. Dat betekent volgens ons weer verlies van tijd en geld. Kan dit programma uit 2013 niet als basis dienen voor het maken van een Plan van Aanpak? Het gemeentelijk apparaat zit nog steeds in Groesbeek en maatregelen die er nodig zijn in het oude Ubbergen en Millingen kunnen toch niet veel afwijken van wat nu al beschreven staat voor Groesbeek? Kan het college ons bij de beantwoording van deze vragen ook vertellen hoe het staat met de ambities van het regionaal overleg over dit zelfde thema?

Vaak kunnen we met kleine voorbeelden al een grote bijdrage leveren aan het bewustzijn van mensen, bijvoorbeeld ook waar het gaat om wat u noemt "investeren in een duurzame bedrijfsvoering van de eigen ambtelijke organisatie". Zo wordt bijvoorbeeld hier op het gemeentehuis afval zoals papier, plastic, drinkbekers e.d. in één en dezelfde afvalbak gedaan. Op het stadhuis in Nijmegen, maar ook op veel stations, vindt u mooie voorbeelden van bakken die scheiding aan de basis heel gemakkelijk maken. Wij willen graag dat de gemeente ook hier nadrukkelijk het goede voorbeeld geeft, alle beetjes helpen en vandaar dit eenvoudig te realiseren voorstel. Om onze burgers meer bij dit thema te betrekken en te stimuleren over te gaan tot de aanschaf van zonnepanelen of andere voorzieningen die leiden tot energiebesparing, stellen wij in een amendement voor, dat de gemeente op aantrekkelijke voorwaarden leningen aan burgers aanbiedt voor de aanschaf hiervan. De gemeente zelf kan dit geld weer lenen via de BNG en het hoeft op die manier voor de gemeente nauwelijks geld te kosten.

Nog een vraag die betrekking heeft op de klimaatverandering: is er al nagedacht over deze veranderingen en de consequenties daarvan bij bijvoorbeeld de toename van extreme buien. Hoe gaat de gemeente dan, bijvoorbeeld in Beek, de overlast van water beperken?

Programma 4 – Maatschappelijke Zaken

Vanuit GroenLinks voelen wij sterk de behoefte wat uitgebreider stil te staan bij de activiteiten die er worden ontplooid om mensen weer aan het werk te krijgen d.m.v. de Participatiewet en de afspraken die wij daarover hebben met het Werkbedrijf. In de laatstgehouden raadsvergadering ontstond er weer een hele discussie, in dit geval over o.a. het te verrichten Meerwerk. En opvallend, daarbij praten we dan niet over de inhoudelijke kant, maar vooral over de wijze waarop een en ander gefinancierd zou moeten worden. Gek, toch! Voor de basisdienstverlening betalen wij al een zeer grote bijdrage, nu weer 8 ton voor het meerwerk, maar we hebben het nooit over de feitelijke situatie waarin mensen zonder werk verkeren. Wij investeren als gemeente veel geld en de mensen om wie het gaat krijgen steeds minder. Vervolgens worden zij steeds meer onder druk gezet om aan het werk te gaan en wat doen wij, wij blijven met z'n allen maar stiekem hopen dat er meer werk komt, iets wat vanzelf moet gaan gebeuren, zo lijkt het, als de burger maar wat meer geld gaat consumeren.

Tegelijkertijd zijn er allerlei ontwikkelingen zoals de automatisering, die ervoor zorgen dat er minder mensen nodig zijn, kijk naar de banken en kijk naar de zorg waar veel mensen door bezuinigingen van de overheid langs de kant staan. Bij de overheid zelf zijn de afgelopen 10 jaar ook al 50.000 banen geschrapt, terwijl diezelfde overheid roept dat meer werk scheppen de hoogste prioriteit heeft. Als we eerlijk zijn, moeten we toch toegeven dat er gewoon niet genoeg banen zijn en moeten we niet zoals nu gebeurt, de schuld steeds blijven leggen bij de mensen die zonder werk thuis zitten. Kunnen we bijvoorbeeld niet afspreken dat mensen die via de Participatiewet een baan krijgen in deeltijd aan het werk gaan? Vaak hebben deze mensen naast het werk ook wat meer tijd nodig voor hun andere dagelijkse besognes en het feit dat ze in ieder geval een baan hebben, maakt dat ze hoe dan ook mee blijven doen. Op die manier kunnen er in ieder geval ook meer mensen aan het werk, dan wanneer het per se fulltimebanen moeten zijn. Bovendien is Nederland al kampioen deeltijdwerk en daar worden mensen, zo blijkt, beslist niet ongelukkiger van, integendeel.

Naar aanleiding van de pilot in Millingen rond het meerwerk is een concrete vraag voor nu: hoe gaan we straks in maart of april deze pilot evalueren, wat zijn de criteria om vast te stellen of deze al of niet een succes is geweest? Lijkt ons wel belangrijk voor we groen licht geven voor Ubbergen en Groesbeek. Wat het quotum voor mensen met een beperking betreft waar afspraken over zijn gemaakt met bedrijfsleven en overheid is onze vraag: hoeveel mensen met een beperking heeft onze gemeente al in dienst en voldoen we daarmee aan het gestelde quotum?

Onder leefbaarheid in de kernenschrift schrijft u dat de Werkgroep wijkwensen wordt gecontinueerd. Voor zover wij weten werkt deze groep nu alleen voor het dorp Groesbeek. Is het niet beter om deze werkgroep voor de hele gemeente in te zetten of misschien nog beter, onderdeel te maken van de Participatie Nieuwe stijl?

En voorzitter dan ben je klaar met het doornemen van alle programma's en dan stel je toch enigszins teleurgesteld vast: er wordt geen woord, geen letter besteed aan kunst en cultuur. Sterker nog, op pagina 116 staat onder de toelichting op de mutaties, en ik citeer: budgetten voor kunstuitingen in het gemeentehuis worden geschrapt voor € 8500,- en het Cultuurpact loopt af, € 5500,- kassa! Jammer vinden wij dat, maar misschien is het ook wel tekenend voor deze tijd: alleen het economisch nut telt, alleen wat in geld kan worden uitgedrukt is richtinggevend en daar horen de kunsten dan niet bij. Economisme noemen we dat bij GroenLinks, of anders vertaald: we kennen van alles de prijs, maar van weinig de waarde.

Tot slot, laten we wel wezen: we wonen nog steeds in een rijk land, in een rijke gemeente. Laten we er vooral voor zorgen dat iedereen erbij hoort, mee kan blijven doen. Dat geldt voor onze eigen inwoners, maar ook voor de mensen die hier komen schuilen, wanneer het in eigen land onveilig is.

We wensen het college veel moed, wijsheid en inspiratie voor het komende jaar. Dank u wel

Dhr **Schmiermann** geeft aan m.b.t. de wijkwensen dat het een raadsaangelegenheid is. In het overleg volgende week zal gekeken worden of het over de hele gemeente uitgesmeerd kan worden.

VVD

Mw **Ten Doesschate** leest: "Wij allemaal moeten toch maar eens nadenken: Waarom zitten wij hier, voor wie doen wij het en daarbij denken "Hoe verdelen wij die 81 miljoen euro zo eerlijk mogelijk". Sinds de herindeling is er al veel gebeurd, al zien de burgers dat niet. Van drie gemeenten één gemaakt.

Dienstverlening naar burgers en bedrijven.

Een belangrijk item. Hieraan schort het duidelijk op dit moment, met name in het Centrum van Groesbeek. De verkeerschaos is voor een ieder duidelijk zichtbaar. De ingang van de parkeergarage is niet te vinden, vrachtauto's van De Hanos aan de ene kant van de weg, de vrachtauto's voor de bakkerij blokkeren de straat aan de andere en de vrachtauto van AH probeert achterstevoren in de losruimte te komen. De auto's die uit de parkeergarage willen rijden kunnen dat dan niet. Intussen staan er auto's opgesteld voor het stoplicht en ook voor de ingang van de parkeergarage. Kortom: veel stilstaande auto's met uitlaatgassen en fijnstof. Bijzonder ongezond. Wethouder Thijssen zei het op 19 maart bij de Lidl: supermarkten in het Centrum brengen levendigheid. Inderdaad, maar wel met veel fijnstof en uitlaatgassen en rijdige automobilisten. Wat de VVD betreft, en dat hebben wij al eerder gezegd: grote supermarkten horen niet in het Centrum, want supermarktklanten willen direct na het boodschappen doen naar huis, i.v.m. de voedselveiligheid. Nu moeten wij dus aan oplossingen denken. Het lijkt de VVD het juiste moment de ingang van de parkeergarage duidelijk aan te geven, want nu staat nergens een bord met een verwijzing naar die parkeergarage, met behulp van de zogenaamde elektronische "Giesberszuilen" die toch werkeloos staan op de Molenweg. Dus verplaatsen naar het centrum, en daarop vermelden waar die parkeergarage is. Hoe wil men trouwens het centrum verkeersluw maken als iedereen de parkeergarage moet gaan gebruiken en de bedrijven bevoorraad moeten worden? Het zou ook verstandig zijn grote haast te maken met het maken van een bestemmingsplan voor de extra parkeerplaatsen voor de Lidl en de inspraakprocedure daarvan.

Kwaliteit woonomgeving

Het betrekken van burgers bij de inrichting en het beheer van de openbare ruimte. De gemeente zegt te zorgen voor toegankelijke en bereikbare openbare ruimte waardoor mensen met een beperking langer zelfstandig thuis kunnen blijven wonen. Helaas is dit niet gelukt op de Lievensweg. Er wonen nogal wat senioren en mensen met een handicap in het gebied van het Nijerf en de Drul. Deze mensen kunnen helaas geen gebruik maken van de Lievensweg, zij stuiten bijna uit hun rolstoelen, om naar een supermarkt te komen. De dichtst bijzijnde is de Jumbo, nu de kleine AH is verdwenen bij de Bats. De hobbelige keien op de Lievensweg en de heuvel maken het vrijwel onmogelijk voor mensen met een rolstoel of rollator om van deze weg gebruik te maken. Deze mensen moeten nu ver omrijden/lopen. Op blz 29 staat er duidelijk: trottoirs in woonwijken beter toegankelijk te houden voor mensen met een beperking. De VVD verzoekt het college dan ook de Lievensweg toegankelijk te maken voor mensen met een lichamelijke beperking, want in dit gebied woont een flink aantal mensen met een lichamelijke beperking of gewoon veel senioren.

Verbreiding Meerwijkselaan (blz 32). Eindelijk, eindelijk komt er dan een einde aan die veel te smalle Meerwijkselaan. De VVD heeft destijds tegengestemd. Auto's die elkaar nauwelijks of niet normaal kunnen passeren, hoeveel buitenspiegels zijn er al afgereden? Autobussen die zelfs het Africamuseum niet kunnen bereiken! De VVD kan niet wachten tot deze weg verbreed is.

Toerisme en Recreatie (blz 37).

Wij missen hier de aanleg van een fors aantal oplaadpalen voor elektrische fietsen en auto's, en verzoeken u dit met spoed ter hand te nemen, in alle toeristische kernen. De VVD is tegen toerismebelasting, maar als u deze belasting toch wilt innen dan kan de aanleg van de oplaadpalen geschieden van dit geld. In de drie grootste kernen van de nieuwe gemeente Berg en Dal.

Omgekeerd afval inzameling (blz39).

De VVD vindt dit geen goed idee. De kosten voor de burgers lopen op. De inwoners moeten drie vuilcontainers plaatsen en de verenigingen raken de inkomsten van het ophalen van het oud papier kwijt. De inwoners moeten dan nog zelf zakken met restafval naar een centrale container brengen en daarvoor per keer storten betalen. Dat is de start voor een extra hoeveelheid zwerfval en dat moet voorkomen worden. Op de kledingcontainers staat met grote letters "Leger des Heils". Gaan deze verzamelde kleren naar het Leger des Heils of naar de DAR? Mocht de inhoud naar de DAR gaan dan worden de inwoners bewust op het verkeerde been gezet. Als de inhoud van deze containers toch wel naar de DAR gaat, hoeveel geld krijgt de gemeente daar dan voor?

Verwacht verlies grondexploitatie (blz41).

De VVD maakt zich grote zorgen over dit enorme te verwachten verlies van bijna € 3 miljoen.

Imago campagne Groesbeek (blz 41).

Waarom moet hier geld aan besteed worden? Wat mankeert er dan eigenlijk aan Groesbeeks imago? Daarom eigenlijk maar meteen de hele gemeente Berg en Dal promoten, dat doet recht aan het referendum.

Reserve kunstwerken (blz 49).

Hiervoor is weer 84.000 euro bestemd. De VVD vindt het een beter idee eindelijk een film/fotoarchief te maken voor dit bedrag. Van tijd tot tijd een oproep in lokale bladen en omroep om materiaal in te leveren. Als wij nu niets doen gaat er veel materiaal verloren.

Dubieuze debiteuren (blz 56).

Deze reserve is intussen opgelopen tot bijna € 1.8 miljoen. De VVD vindt dit onacceptabel. Kunt u aangeven hoe het komt dat dit bedrag zo hoog is opgelopen? Welke maatregelen gaat u nemen om dit voor volgende jaren te voorkomen?

Frictiekosten (blz 54).

In 4 jaar ontvangen wij vanwege de herindeling totaal € 7.5 miljoen van het Rijk. Blijkbaar toch niet genoeg om een begroting te maken voor 2016 zonder een greep in de reserves te doen van € 750.000. Bij de begroting van 2015 is er ook al een greep uit de reserves genomen € 2,5 miljoen min € 1,4 miljoen frictiekosten. Totaal dus €1,1 miljoen.

Gemeenschappelijke orgaan (blz 93).

Tijdens de laatste raadsvergadering bleek dat de wethouder niet wist dat het een Stichting betrof. Omdat de EB geen gemeenschappelijke regeling is maar een stichting hebben de bijdragende gemeenten geen directe invloed op de werkzaamheden van de stichting. M.b.t. artikel 5.6 van de statuten: De VVD vindt het hoogst onverstandig dat het college akkoord is gegaan met het gedeelte over de geheimhouding van de leden van de EB. Dit artikel had geschrapt moeten worden. Achter de geheimhouding kan men zich altijd verschuilen. Juist openheid is van belang.

Kerntaken (blz 93).

Nu de herindeling een feit is is het van groot belang dat wij het allemaal eens worden wat nu de kerntaken zijn van de gemeente Berg en Dal. U spreekt wel over kerntaken, maar u benoemt deze niet. Daarom verzoekt de VVD het college deze kerntaken bekend te maken.

Harmonisatie Subsidiebeleid (blz 55).

Het zal een enorme klus worden, maar het wordt tijd dat alle clubs en verenigingen gelijk behandeld gaan worden in deze nieuwe gemeente Berg en Dal. Knopen moeten nu toch echt worden doorgehakt. Subsidies zijn wat betreft de VVD geen automatisme, maar de tering moet toch echt naar de nering gezet worden.

Statushouders.

Op het nippertje is het dan nog gelukt de ons toegewezen 62 statushouders voor 2015 te huisvesten. De VVD vindt wel dat, in verband met de integratie, deze mensen over de gehele gemeente verspreid moeten wonen, en niet te dicht bij elkaar. Volgend jaar zullen wij, gezien het grote aantal asielzoekers, weer meer mensen (statushouders) moeten huisvesten. Indien zij niet (kunnen of mogen) werken betekent dit een flink bedrag aan uitkeringen. Wij moeten hier rekening mee houden en daar geld voor reserveren.

Duurzaamheid.

Er wordt een visie Duurzaamheid opgesteld en die mag € 15.000 kosten. Om kosten te besparen zou men direct kunnen wijzen, bij bouwaanvragen, op de ligging van daken, goed naar de zon, om zonnepanelen maximaal te laten werken. Bij nieuwbouw projecten zou er al rekening mee gehouden moeten worden dat de daken in de zon komen te liggen, dus bij de aanleg van de straten daarmee rekening houden. Recent, bij de bouw van een flink aantal woningen op het oude Treffers terrein, liggen de daken volstrekt verkeerd ten opzichte van de zon en de mogelijkheid om zonnepanelen maximaal te laten functioneren. Ook zou de gemeente het mogelijk moeten maken, dat huiseigenaren die nu nog met de daken van hun huizen in de schaduw staan van bomen op gemeentegrond, die bomen dusdanig te laten snoeien dat die mensen ook zonnepanelen kunnen laten aanleggen. Dit wordt onmogelijk gemaakt door de schaduwkering van bomen op gemeentegrond.

Voorzieningshart op de heuvel.

Helaas is bij dit project de wijkfunctie niet gehaald. De VVD maakt zich dan ook grote zorgen. Is het een zaak van financiële tekorten of een gebrek aan goed geschoolde krachten? Graag horen wij van u hoe u denkt de problemen op korte termijn op te kunnen lossen. Er is intussen al zoveel tijd en geld in dit project gestoken dat er snel ingegrepen moet worden, opdat de gestelde doelen toch snel worden gehaald.

GGZ Brabant en Resort.

De VVD wil graag de stand van zaken weten m.b.t. de schadeclaim die Groesbeek heeft ingediend bij de GGZ Brabant en Resort, wegens het eenzijdig verbreken van de gemaakte afspraken. Op hoeveel geld kunnen wij nu rekenen m.b.t. de geleden schade?

Verklaring omtrent gedrag.

Ook dit jaar verzoekt de VVD het college een VOG verplicht te stellen voor alle vrijwilligers en trainers die in aanraking komen met onze jeugd. Keer op keer kunnen wij lezen en horen in de media dat mannen zich weer hebben vergrepen aan minderjarigen. Wat betreft de VVD mag de gemeente de kosten voor zo'n verklaring betalen, dus de kosten vormen geen drempel. Waarom zouden wij het eigenlijk niet doen?

Tering naar de nering zetten. De VVD vindt dat het hoogst onwenselijk dat er weer een greep uit de reserves wordt gehaald zoals U ook al heeft gedaan voor het jaar 2015. Wij hebben een fortuin van het Rijk gekregen voor de frictiekosten, € 7.8 miljoen. Een paar miljoen extra van de provincie voor het centrumplan en nog is het niet genoeg! U schrijft dat u denkt dat er in 2019 een overschot zal zijn. U denkt toch niet dat de VVD dit gelooft. Denk alleen eens aan de hoeveelheid statushouders die gehuisvest en onderhouden moeten worden. U schuift moeilijke beslissingen, bezuinigingen vooruit, op naar de volgende gemeenteraadsverkiezingen. Ook in de nieuwe gemeente Berg en Dal moet de tering naar de nering gezet worden.

D66

Mw **Vorderman** leest: "Geacht college, raadsleden en publiek. Vandaag alweer de tweede algemene beschouwing van onze nieuwe gemeente, voor mij overigens de eerste. En ik wil graag beginnen met enkele woorden over onze gemeente: wat is ie mooi hè?! Van Millingen tot aan Groesbeek en de Ooijpolder, overal even schitterend. Het voelt eigen en het voelt goed! En niet alleen bij mij. De afgelopen periode heb ik dit geconstateerd bij diverse raadsleden en zeker ook bij de wethouders. De Groesbeekse wethouders spraken met passie over de Ooijpolder evenals de Ooijse wethouder over het Groesbeekse en Millingse. Het vertrouwen in elkaar is gegroeid. En terecht! Er is hard gewerkt het afgelopen jaar.

Voor ons ligt de begroting van 2016 met een tekort van €751.000, opgevangen door de algemene reserve. En hoewel de meerjarenbegroting sluitend lijkt te zijn wil D66 toch wijzen op de vele financiële onzekerheden, o.a. de WMO waar wij nog geen goed zicht op hebben. Dit betreft niet alleen een probleem voor deze gemeente, daarvan zijn we ons bewust, maar toch zouden wij in de toekomst graag een sluitende begroting zien zonder dekking uit de algemene reserve omdat reserves ook uitgeput kunnen raken. Voor D66 geldt dan ook voor het komend jaar, pas op de plaats met uitgaven!

Dat betekent overigens niet dat we niet verder moeten met plannen en ontwikkelen. Uitgangspunten zijn immers o.a.: duurzaamheid, werkgelegenheid, doorontwikkeling van toerisme, leefbaarheid en een goede dienstverlening aan onze inwoners.

Wat betreft duurzaamheid hebben wij de volgende vragen c.q. opmerkingen.

Wat heeft de gemeente geïnvesteerd in een duurzame bedrijfsvoering van de eigen ambtelijke organisatie? Is er bijvoorbeeld voorzien in flexibele werkplekken of hybride auto's? Wat betreft overige milieuthema's zien wij een aanvulling op de wijkhelden. Wij stellen voor dat persoonlijk initiatief in het zonnetje wordt gezet, zo werk je niet alleen van boven af maar laat je burgers zelf meedenken. Verder willen wij weten In hoeverre er met Duitsland samen wordt gewerkt aan het deltaprogramma. Je kunt de dijken verhogen in Millingen maar als het in Duitsland misgaat stroomt het water toch over onze polders.

Wat betreft toerisme en werkgelegenheid, want deze zijn toch onlosmakelijk met elkaar verbonden, zijn wij enigszins teleurgesteld. Onder ambitieuze plannen versta ik niet het 'in stand houden van' in dit

geval de 3 musea.... Ik heb de programma's van de diverse partijen eens bekeken. Wat dacht u bijvoorbeeld van een boulevard in Millingen, een idee uit het VVD programma, hoogwaardige accommodaties uit het D66 programma samengevoegd met de watertaxi uit het LOP. Beeld u even in..... De watertaxi stopt als eerste bij de oude steenfabriek omgebouwd tot hotel waar je als toerist wakker wordt met de Waal aan je voeten! Tweede stop, Oortjeshekken, derde stop de Millinger theetuin om vervolgens neer te strijken aan de boulevard in Millingen aan de Rijn. Dát zijn ambitieuze plannen. Aan de gemeente om de projectontwikkelaars ervoor te vinden.

Nog even over het in stand houden van de 3 musea, er is al veel over gesproken en geschreven. Inmiddels mag duidelijk zijn dat D'66 geen voorstander is van het blijven subsidiëren van museum Orientalis. Wij hebben respect voor de vele vrijwilligers die er hard aan hebben gewerkt de afgelopen jaren, maar het kan niet zo zijn dat de gemeenschap blijvend betaald voor een project wat niet loopt, het lijkt een bodemloze put. Wij pleiten dan ook voor een andere invulling van Oriëntalis. Wij zien bijvoorbeeld Orientalis in de toekomst als vakantiepark. Door de museale bebouwing te renoveren en vakantiehuisjes in bijpassende bouwstijlen te realiseren of glamping in woestijnsferen kan een enorme meerwaarde aan het vakantiepark worden gegeven t.o.v. bestaande parken. De bestaande horeca en winkeltjes zouden kunnen blijven bestaan. Tevens is een vakantiepark een potentieel grote werkgever, zowel direct als ook voor toeleveringsbedrijven. Dat zou een mooie impuls geven aan de Groesbeekse economie!

En dat brengt mij op het volgende punt. D'66 kijkt reikhalzend uit naar de totstandbrenging van een nieuw subsidiebeleid. Subsidie is wat ons betreft in eerste aanleg bedoeld om innovatieve ideeën een kans te bieden. Zéker bestaan er ook ondernemingen die een blijvende ondersteuning verdienen, maar het kan niet zo zijn dat bestaande projecten a priori subsidie ontvangen en zo nieuwe initiatieven geen kans krijgen. Subsidie is in eerste aanleg bedoeld als opstart, daarna zelf broek ophouden! U hoort het: D'66 denkt en werkt graag mee aan het verder ontwikkelen van toerisme en het subsidiebeleid, zeker gezien de positieve inspanningen van het college.

Verder wil D'66 dat de gemeente Groesbeek over de grenzen blijft kijken, zowel de gemeentelijke als de landsgrenzen. Een sterke regio is voor levensbelang van onze gemeente. Wij hebben elkaar nu eenmaal nodig. Of het nu op het gebied van onze natuurbelief is, het milieu, werkgelegenheid, volksgezondheid of basisvoorzieningen. Samenwerking blijft een must!

SOCIAAL GROESBEEK

Dhr **Kersten** leest: "De programmabegroting 2016 wordt meerjarig structureel sluitend genoemd. Formeel zal een en ander zo genoemd mogen worden, echter Sociaal Groesbeek is van mening dat dat de lading niet dekt. Het jaar 2016 sluit immers af met een tekort van € 751.000 hetgeen wordt gedekt door een bijdrage uit de algemene reserve. Met andere woorden, een greep uit de spaarpot!

Hoewel SG principiële bezwaren heeft tegen het vaststellen van een begroting met een dermate hoog tekort weten wij ook dat het nu, gezien alle fusieperikelen, bijna niet mogelijk is een sluitende begroting af te geven. Wat Sociaal Groesbeek opvalt, en ons ook een beetje tegen staat, is dat er nergens echte keuzes worden gemaakt. Wanneer gaat dat gebeuren? Wanneer komt er een duidelijke visie, wanneer worden die keuzes gemaakt. Wij denken voornamelijk aan het subsidiebeleid en accommodatiebeleid, daar moeten keuzes gemaakt worden en knopen doorgehakt.

Met betrekking tot het programmaplan wil ik – in het kort – in deze termijn enkele opmerkingen plaatsen.

Programma 1, Dienstverlening, bestuur en veiligheid:

Er ligt een belangrijke taak voor de gemeente om ervoor te zorgen dat de burger de aansluiting met zijn/haar gemeente niet verliest als gevolg van de veelheid van taken welke in meerdere regionale verbanden zijn belegd. Gelukkig wordt dat in het programma onderkend. Sociaal Groesbeek vraagt hier blijvende aandacht voor!

Programma 2, Openbare ruimte:

Zwerfvuil is bij de inwoners van onze gemeente een doorn in het oog. Voor Sociaal Groesbeek was en is zwerfvuil iets dat aandacht verdient. Bij de pijler zwerfvuil wordt in het begrotingsprogramma opge-

merkt dat afvalbakken vaak meer vuil aantrekken dan vuil verzamelen. Derhalve zou op afvalbakken bespaard kunnen worden.

Een opmerking van gelijke strekking heeft Sociaal Groesbeek in het kader van het omgekeerd inzamelen ook gemaakt ten aanzien van de ondergrondse containers. Echter, ondanks deze toelichting welke ik zojuist genoemd heb bij de pijler zwerfvuil, lezen we verderop in het programma dat het college in 2017 wil beginnen met het omgekeerd inzamelen van huisvuil! Dat strookt wat Sociaal Groesbeek betreft, geenszins met de opmerking dat afvalbakken meer vuil aantrekken dan verzamelen. Het is gewoon niet consequent. Waarom zou je het wel doen bij het omgekeerd inzamelen als je het niet wil doen bij het zwerfvuil.

Bij de pijler Verkeer (pg 27) staat onder 'relevante ontwikkelingen' dat we een subsidie hebben ontvangen van € 475.000 voor het verbeteren en veiliger maken van fietspad Biesseltsebaan. Hoe verhoudt zich dat tot het werkelijke bedrag van de kosten? Temeer hier meerdere gemeenten bij betrokken zijn. Wie betaalt wat? Wat dat betreft zou voor Sociaal Groesbeek beter onder relevante ontwikkelingen aandacht kunnen zijn voor het fietspad Heumensebaan-Rijlaan. Dit fietspad is zo onveilig dat er, wat Sociaal Groesbeek betreft liever vandaag dan morgen een start wordt gemaakt met het aanleggen ervan.

Lokale heffingen. Wat ons opvalt is dat begroot wordt dat de huisvuilzakken in 2016 € 32.000 meer gaan opleveren. Hoe kan dat? Immers de discipline om afval te scheiden wordt steeds groter. Of gaat het tarief van de zakken omhoog?

Voor wat betreft de rioolheffing blijft Sociaal Groesbeek van mening dat met de huidige rekenmethode geen recht wordt gedaan aan het principe dat de vervuiler moet betalen.

Tot slot wat afsluitende opmerkingen, los van de programmapunten:

Ziet de raad op korte termijn van het college een voorstel/standpunt danwel een mening wat betreft de stand van zaken bij Orientalis, welke ons zorgen baart?

Sociaal Groesbeek is zeer blij met het feit dat er geen bedrag meer in de begroting is opgenomen om de wijnfeesten te subsidiëren! Dat feest moet en kan net als andere feesten op eigen benen staan. Wij hopen dat er in de toekomst niet alsnog weer een subsidievraag komt. Wij leven in een tijd dat het geld veel beter besteed kan worden.

GVP/GJS/C90

Mw **Borremans** leest: "De algemene beschouwingen zijn dit jaar voor het eerst in samenspraak tot stand gekomen en zullen ook in samenhang uitgesproken worden door de vertegenwoordigers van de partijen. De Groesbeekse Volks Partij, Combinatie '90 en Gemeente, Jeugd- en Sportbelangen willen hiermee hun samenwerking onderstrepen en uitdragen dat zij er zijn voor alle inwoners van de hele gemeente. De volgende onderverdeling is gemaakt:

Combinatie '90: Daar zal ik over Leefbaarheid in de kernen en Wonen spreken.

GJS: Dhr Ten Westeneind zal spreken over Economie, Landschap/recreatie en Toerisme.

GVP: Dhr Eikholt zal spreken over Algemeen, Zorg en Financiën.

In februari bestond de begroting voornamelijk nog uit een optelsom van de drie voormalige gemeenten. Voor ons ligt de eerste echte begroting van onze nieuwe gemeente Berg en Dal. Vergelijken met voorgaande begrotingen kan nog niet, en nog niet alle zaken zijn geharmoniseerd.

Wij willen toch het ambtelijk apparaat bedanken voor deze duidelijk opgezette begroting.

Leefbaarheid in de kernen.

Daar doen we het toch allemaal voor, voor onze inwoners en we willen dan ook dat met de klachten die ons bereiken, iets gedaan wordt. Zwerfvuil, hondenpoep, kapot glas naast de glascontainers, losliggende stoeptegels, we kennen ze allemaal. Meldingen maken via de website werkt goed, maar lang niet alle inwoners maken er gebruik van. De gemeente wil de inwoners stimuleren om te helpen deze klachten te voorkomen en er een speerpunt van maken. Wij staan daar helemaal achter en vragen het college daarom niet in het tweede maar het eerste kwartaal 2016 met een voorstel te komen.

Kan de gemeente er op toezien, dat de trottoirs na werkzaamheden door het leggen van kabels en leidingen weer goed hersteld worden. Er treden nogal eens verzakkingen op met als gevolg dat de tegels los gaan liggen. In 2016 moet er een integraal beleid voor Vergunningen, Toezicht en Handhaving komen waarin ook handhavingstaken op het gebied van de APV. Wij dringen erop aan, dat in

onze APV ook het toezicht op de hagen van particulieren wordt meegenomen. Er zijn er nogal wat die te ver over de toch al smalle stoepen hangen en de doorgang ernstig belemmeren. En hagen op de straathoeken die gevaarlijke verkeerssituaties doen ontstaan, moeten aangepakt kunnen worden.

We zijn blij met de vijf wijkagenten die sinds kort in onze gemeente aan de slag zijn gegaan. Wij vragen de toezegging dat deze agenten ook zichtbaar worden op de plekken waar sprake is van overlast bijvoorbeeld door drugsgebruik en drugshandel. We kennen allemaal de plekken waar wordt gedeald, daar moet streng tegen worden opgetreden. Wij mogen verwachten dat door het politieoptreden vernielingen, drank- en drugsmisbruik en overlast door hangjongeren af zal nemen.

Er is overlast door het lukraak parkeren in het centrum van Millingen, Groesbeek en Kekerdorp, vooral op plaatsen waar niet geparkeerd mag worden. En op de Ooijsebandijk in de buurt van de Bisonbaai op mooie dagen. Het levert gevaarlijke situaties op. Onze vraag: kan daar niet méér op gecontroleerd worden?

Maar er zijn ook mooie zaken te melden: de speelvoorzieningen zijn veelal op orde, in elke kern is een kultur- of gemeenschapshuis, toegankelijk voor alle leeftijden. Er zijn sportvoorzieningen en veel verenigingen. Niet alle voorzieningen of verenigingen zullen in de toekomst in stand gehouden kunnen worden. Wij zijn van mening, dat de verenigingen zelf met voorstellen moeten komen om te gaan samenwerken, niet dat de gemeente een fusie dwingend oplegt. Wij wachten met spanning op het voorstel inzake het accommodatie- en het subsidiebeleid.

Tot slot van dit onderwerp willen we de buitendienst een groot compliment maken voor de manier waarop nieuw groen wordt aangelegd met veel bloemen en het verbeterde onderhoud van het openbaar groen.

Wonen

Wethouder, toegegeven, de bebouwing in de kern van Groesbeek is een mooi project. En er zal hopelijk een doorstroming op gang komen in de betaalbare huurwoningen. Voor de nog bestaande nieuwbouwplannen vragen wij aandacht voor niet alleen levensloopbestendige woningen maar ook vooral betaalbare woningen.

We zijn benieuwd naar de verdere ontwikkeling van Ooijse Graaf 2 en het Reomietterrein. Wij hopen wel dat er in de plannen van Kondor Wessels-projecten opgenomen is dat de relieken van de steenindustrie daar op het terrein in stand worden gehouden. En het liefst voor het publiek toegankelijk zullen zijn. In de begroting zegt het college dat er een notitie over startersleningen aan de raad zal worden voorgelegd. Wij vragen het college of we deze in november of december kunnen verwachten. Dit is namelijk heel belangrijk voor diegenen, die teveel verdienen voor een huurwoning en te weinig geld hebben voor een koopwoning, zij kunnen met een starterslening op weg geholpen worden.

Wij hopen dat de plannen voor de vestiging van statushouders snel doorgang kunnen vinden en dat er ook betaalbare woningen blijven voor onze eigen woningzoekenden. Mocht de gemeente gevraagd worden voor vluchtelingenopvang, dan graag op kleine locaties en met de mogelijkheid deze mensen zo goed mogelijk te integreren.

De structuurvisies van de voormalige gemeenten voor wat betreft de kernen blijven gelden. Toch zal er in het kader van de harmonisatie een nieuwe structuurvisie opgesteld moeten gaan worden op enig moment. Is het niet beter daar nu al een reservering voor te gaan maken.

Dhr **Ten Westeneind** leest: "Toerisme. De nieuwe Gemeente Groesbeek/Berg en Dal heeft een mooi divers natuurgebied. Liggend aan de rivier, prachtige uiterwaarden, natuurgebieden, bossen, heuvels. Op deze mooie waardevolle omgeving moeten wij zuinig zijn. Onze unieke ligging, rijke natuurgebieden, musea, waardevolle evenementen, o.a. de Vierdaagse, het Oldtimer treffen, de Wijnfeesten maken het dat wij toeristen iets te bieden hebben. De lijst is veel langer, dat realiseren wij ons. Volgend jaar krijgen we de Giro en de Special Olympics binnen onze gemeente. Deze evenementen kunnen onze mooie gemeente nog duidelijker op de kaart zetten en kunnen een impuls zijn voor onze plaatselijke economie. Worden wel de ondernemers en de burgers bijtijds geïnformeerd?

Voor wat hoort wat, onze gemeente dient dan ook te investeren in de sector "toerisme". Opbrengsten van o.a. toeristenbelasting dienen op zorgvuldige wijze en naar rato ingezet te worden om onze gemeente verder te promoten en daar waar nodig en noodzakelijk is te investeren om onze gemeente

aantrekkelijker te maken. Toeristen zijn welkome gasten die mede zorgen voor een stuk werkgelegenheid en leefbaarheid van onze kernen.

Recreatie

Recreatie is een ruim begrip. Binnen onze gemeentegrenzen zijn vele recreatieve mogelijkheden. Onze gemeente biedt een scala aan faciliteiten die uitnodigen. Er zijn wellicht in de toekomst nog plaatsen waar een verbreding van ons aanbod kan plaatsvinden. Te denken valt o.a. aan de zandafgravingen in de polder. Onze gemeente kent vele minicampings. Wij ondersteunen de minicampings en werken daar waar mogelijk graag mee aan een verruiming van het aantal plaatsen. We willen hier ook onze musea noemen en deze ondersteunen. Wij maken ons wel zorgen over de toekomst van museumpark Orientalis. Voor de herinrichting van de Millingerwaard hebben we een grote wens namelijk dat er weer een rondje gewandeld kan gaan worden door de ward. Door de nieuwe watergangen wordt dit belemmerd en graag zien we dat hier bruggetjes over gelegd worden.

Economie

De economie laat weer lichtpuntjes zien. Het is aan ons mede de taak om ervoor te zorgen dat er voldoende ruimte is voor lokale ondernemers die plannen hebben. Lokale ondernemers willen wij graag binnen onze grenzen houden en ondersteunen. Samen de handen ineen om ook lokaal er voor zorg te dragen dat er werkgelegenheid binnen onze gemeentegrenzen gecreëerd wordt. Een van de oudsher grotere werkgevers in Millingen ligt nu al lange tijd stil. De scheepswerf. Zijn er ontwikkelingen ten aanzien van de werf? Als we niet oppassen ontstaat hier straks een verzameling van vervallen gebouwen. Hiervoor moeten wij waken. D66 heeft aangegeven dat een boulevard een welkome aanvulling zal zijn. Dat is natuurlijk zo, maar dan moeten er wel initiatieven zijn en dat gaat veel geld kosten.

Is er nog voldoende ruimte voor bedrijven om zich te vestigen in de diverse kernen, met name kijkend naar industrieterreinen? Hoe is op dit moment de koers van de provincie? Zijn er voldoende bedrijventerreinen?

Een bruisende lokale economie zorgt voor actie. Lokale ondernemers dienen door de gemeente betrokken te worden bij aanbestedingen. Wel gelijke kansen voor alle ondernemers uit alle kernen, ook voor die ondernemingen die niet zijn aangesloten bij een ondernemersvereniging. Graag uw toezegging. In de planning staat het opstellen beleidsvisie Economische Zaken t.b.v. het stimuleren van het ondernemerschap in de gemeente. Realisatie 2016: Is hier ook een rol weggelegd voor de ondernemers? In diverse kernen wordt er volop gebouwd en verrijzen er mooie (winkel) panden. Maar we maken ons wel zorgen om de leegkomende winkelpanden. Door actief te blijven ondersteunen en mee te willen denken in nieuwe plannen en ideeën houden wij de kernen attractief en leefbaar. Graag willen wij op de hoogte gehouden worden van de ontwikkelingen van plannen in deze.

Ook kent onze gemeente een scala aan zorginstellingen. Ook deze dragen bij aan de lokale economie en werkgelegenheid. Wellicht liggen hier nog kansen om deze "zorgsector" verder uit te breiden.

Landschap

Ons uitgestrekte gebied kenmerkt zich door zijn diversiteit. Grote investeringen zijn wat ons betreft niet noodzakelijk. We zijn wel blij dat het nieuwe LandschapsOntwikkelingsPlan raadbreed ondersteuning heeft gekregen.

Deltaprogramma rivieren: Ons inzien zeer belangrijk. Kan de raad regelmatig en vooral bij nieuwe projecten bijgepraat worden?

Dhr **Eikholt** leest: "Zorg. De diverse transitie's in de zorg krijgen vorm. Taken die eens onder de AWBZ vielen, vallen nu onder de WMO en ook de toepassing van Participatiewet en de Jeugdzorg krijgen langzaam vorm onder de verantwoordelijkheid van de gemeente. De wijkteams zijn aan de slag en zijn nog zoekende naar hun verantwoordelijkheden en grenzen.

Er is nog weinig zicht op de financiële gevolgen van de "open eind regelingen" voor onze gemeente. Kunnen we de klus klaren binnen de door het Rijk beschikbaar gestelde budgetten of zijn we genoodzaakt fors bij te passen? Een vraag die volgend jaar bij de rekening over 2015 mogelijk te beantwoorden is. Feit is wel dat we er naar streven om uiterlijk in 2018 de financiering te realiseren met de budgetten van het Rijk.

Om dit uitgangspunt te realiseren is het onverminderd van belang dat de eigen verantwoordelijkheid van de burger c.q. de zorgvrager centraal staat. Maximaal inzetten op preventie om zorgvraag in de toekomst te voorkomen. Maar als de zorgvraag zich aandient de zorgvragers zolang mogelijk in de eigen omgeving van zorg voorzien en daarom dus ook de ondersteuning door vrijwilligers en mantelzorgers goed organiseren.

Goede informatievoorziening omtrent eigen bijdragen, de mogelijkheden van persoonsgebonden budgetten en de wijkteams en hun werkveld zijn belangrijk. De informatie wel in duidelijk taal; digitaal waar dat kan maar ook via de geschreven media en persoonlijk contact. Klantvriendelijkheid moet een punt van aandacht blijven.

Wij zien een meerwaarde in algemeen toegankelijke voorzieningen, hergebruik van hulpmiddelen etc. Voor wat betreft de berekening van een eigen bijdrage blijft de eigen woning en spaartegoeden onder de € 50.000 wat ons betreft buiten schot.

De minder draagkrachtigen in onze samenleving moeten daar waar nodig, worden ondersteund. Mee-doen en deelnemen aan de samenleving moet voor iedereen bereikbaar zijn.

Extra aandacht moet er zijn voor de verdringing van reguliere arbeid door inzet van vrijwilligers. Zo ook voor kleinschalige zorgaanbieders en grotere aanbieders waar het personeel een normale beloning ontvangt.

Financiën

Wij gaan akkoord met de begroting en het wegwerken van het tekort over 2016 van € 751.000 vanuit de algemene reserve. De GVP, C90 en GJS zijn onverminderd van mening dat het belastingniveau zo laag mogelijk moet worden gehouden. We moeten de burger nu niet extra gaan belasten om een tekort weg te werken. Is het mogelijk de aanslagen van de gemeentelijke belastingen eerder in het jaar te versturen zodat de rekening is voldaan vóór de dure maanden aan het eind van het jaar?

Mede omdat er vele onzekerheden zijn :

1. 2015 is het eerste jaar waarin de drie oude gemeenten financieel samen zijn gevoegd in één begroting. Bij de jaarrekening zal blijken hoe dat financieel uitpakt.
2. De door het Rijk gedelegeerde taken kunnen gepaard gaan met tekorten. Of dat zo zal zijn of dat het misschien toch meevalt, zal ook in de loop van 2016 blijken.
3. De diverse samenwerkingsverbanden zijn ook een risico. Weer is hier Breed te noemen maar ook de Veiligheidsregio waar veel geld in omgaat. Het is voor de raad zaak om grip te houden op de samenwerkingsverbanden en de financiën die daarmee gemoeid zijn. Transparantie vanuit de gemeenschappelijke regelingen is voor ons vanzelfsprekend.
4. Ook in de grondexploitatie lopen we risico. We zien graag jaarlijks de stand van zaken inzake de grondexploitatie tegemoet.

Om rekeningoverschotten te voorkomen moet mogelijk het ambitieniveau worden aangepast. Daarover zal ongetwijfeld bij de rekening 2015 worden gesproken. Mogelijkheden van deregulering en privatisering kunnen verder worden onderzocht.

Enkele opmerkingen:

1. Wij zijn van mening dat de bezuiniging op leerlingenvervoer bijzonder onderwijs van € 42.000 geen doel op zich mag zijn.
2. Wij zijn ook van mening dat het onderhoud Gymzaal Vossenhol niet langer uitgesteld mag worden. Wij komen met een motie.
3. Wij zijn ook van mening dat we de voortzetting van het project "Nieuw Werk" onder de vlag van de MGR moeten blijven monitoren en als zich aansprekende resultaten voordoen, dat we daar verder op inzetten.
4. Kunnen er afspraken gemaakt worden dat de raad per kwartaal geïnformeerd wordt over de majeure projecten inzake planning, uitvoering en overschrijding van de budgetten.
5. Bekeken moet worden of de gemeentelijke aanslagen vroeger in het jaar kunnen worden verzonden. Betalingen in de laatste, dure, maanden van het jaar wegen bij burgers zwaar.

5. Reactie college van burgemeester en wethouders in eerste termijn

(de hierna genoemde moties en amendementen zijn terug te vinden als bijlage bij de agenda)

Amendement A01: LOP Uitvoeringsprogramma/erfgoed (VBenD, VOLG, GroenLinks, CDA en D66)

Wethouder **Weijers**: Het college vindt het een sympathiek amendement. Het amendement wordt ontraden omdat er geen structurele dekking onder ligt.

Amendement A02: Duurzaamheid - begroting 2016 (VOLG)

Wethouder **Weijers**: Ook dit amendement wordt ontraden. Er komt een visie met daarin opgenomen een aantal plannen en daar zal het benodigde budget voor gevraagd worden.

Motie m01: Gebruik chemische bestrijdingsmiddelen - Round Up (GroenLinks, D66)

Wethouder **Barber**: Het college begrijpt de zorgen. De motie wordt echter ontraden omdat alternatieven ook nog niet echt duurzaam zijn. Het geheel zou de gemeente € 100.000,- meer gaan kosten.

Motie m02: Leningen aanschaf energiebesparende voorzieningen (GroenLinks)

Wethouder **Weijers**: De motie wordt ontraden. Het is een sympathieke motie. Als de duurzaamheidsvisie uitgewerkt wordt, zal dit erin meegenomen worden. Nu is niet bekend wat de consequenties zijn van de motie.

Motie m03: Geen hondenbelasting invoeren (CDA)

Wethouder **Barber**: Het college neemt de motie over. Tijdens de behandeling van het programma Groesbeek 2015-2018 werd al heel dat niemand het idee steunde om hondenbelasting in te voeren.

Motie m04: Verbetering doorstroming verkeer in Groesbeek Centrum (CDA)

Wethouder **Barber**: In de huidige fase is er nog bouwverkeer in het centrum van Groesbeek en er zijn al winkels gestart. Er zijn allerlei afspraken gemaakt in het bestemmingsplan voor het centrum van Groesbeek waar voertuigen aan moeten voldoen. Op verzoek van VOLG is er ook handen en voeten aan gegeven in het aanvullende stuk van de Mobiliteitsvisie om daarmee aan de slag te gaan. De motie wordt ontraden, deze is overbodig. Er wordt aan gewerkt.

Motie m06: Onderzoek vermindering verhoging rioolrechten (CDA)

Wethouder **Barber**: Bij de vaststelling van het GRP is in alle berekeningen uitgegaan van de stijging. Daar heeft de raad mee ingestemd. De motie wordt ontraden.

Motie m07: Ontwikkeling van samenwerkingsverbanden (CDA)

De **voorzitter**: Het college acht de motie overbodig. Ieder samenwerkingsverband presenteert een begroting die in de raad wordt behandeld. Per samenwerkingsverband kan worden bekeken of er efficiënt en doelmatig wordt gewerkt. De gemeente wil een slag maken naar een regiegemeente waarin minder gecontroleerd zou moeten worden op hoeveel mensen er werken, maar meer het afnemen van een dienst of een product wordt gemonitord. De motie zou die richting tegen gaan. De motie wordt ontraden.

Motie m08: Ontwikkeling van de lastendruk voor inwoners en bedrijven (CDA, D66)

Wethouder **Fleuren**: Het college kan de gedachte achter de motie ondersteunen. De vorm niet helemaal. Het college stelt voor het niet in een informatienota te doen, maar het jaarlijks op te nemen in de begroting, te beginnen bij de begroting voor 2017. Er is dan een overzicht over de lastendruk en gaandeweg de jaren eraan kunnen de ontwikkelingen gevolgd worden. Het college ontraadt een informatienota over dit onderwerp. *xiv*

Motie m09: Parkeeroverlast in dorpen (CDA)

Wethouder **Weijers**: Het college neemt de motie over en zat het meenemen in gesprekken met Staatsbosbeheer.

Motie m10: Verbetering grensovergang Wyler (CDA)

Wethouder **Barber**: De motie is overbodig. Er is overleg met de gemeente Kranenburg. Het college voelt zich wel gesteund door het signaal.

Motie m11: Aanpassen accommodatie Achilles (CDA)

Wethouder **Weijers**: Het is onmogelijk om in november 2015 met een raadsvoorstel over dit onderwerp te komen. De motie wordt ontraden.

Motie m12: Veilige voetgangersoversteekplaats (zebra) in Breedeweg (CDA. VOLG)

Wethouder **Barber**: Bekend zijn de werkzaamheden die er geweest zijn en het overleg wat daarover met de Provincie heeft plaatsgevonden. Als de raad raadsbreed achter de motie staat, geeft het comité om opnieuw met de Provincie in overleg te gaan.

Motie m13: "Loop er eens uit" (VOLG)

Wethouder **Weijer**: Deze bijzonder sympathieke motie past in het uitvoeringsprogramma LOP en kan worden overgenomen.

Motie m14: Tegengaan zwerfvuil (VOLG)

Wethouder **Thijssen**: Het is een sympathieke motie. De motie wordt echter niet overgenomen. In regionaal verband wordt gekeken wat mogelijk is. Er is nog veel onduidelijkheid over het vergoedingssysteem, met name over de relatie met de inzameling van blik en drankkartons. De motie wordt ontraden.

Motie m15: Begrotingstekort (PvdA)

Wethouder **Fleuren**: Het college ontraadt de motie. Het college acht de opzet van voorliggende begroting conform een eerder besluit m.b.t. het inzetten van reserve rekeningresultaat. Het zou vreemd zijn om nu de motie te steunen.

Motie m16: Onderhoud gymzaal Vossenhol(GVP, GJS, C90, CDA)

Wethouder **Weijers**: De gymzaal is eigendom van de school. Als er een verzoek komt van het SPOG om de gymzaal te gaan onderhouden dan zien we dat verschijnen. De gemeente is verantwoordelijk voor het buitenonderhoud. De motie wordt ontraden.

Dhr **Verheijen** heeft er twijfels over dat de school verantwoordelijk is voor de gymzaal. Hij vraagt of dit nader uitgezocht kan worden. De **voorzitter** antwoordt dat de gemeente verantwoordelijk is voor het buitenonderhoud. Buitenonderhoud en binnenonderhoud gaan samen. Het zou jammer zijn als er geld besteed wordt aan buitenonderhoud terwijl er binnen niets gebeurt. De wethouder geeft aan initiatief van het SPOG af te wachten. Als het verzoek komt, zal het gemeentebestuur op dat moment ermee aan de slag gaan.

6. Pauze - de vergadering is geschorst van 18.00 - 20.00 uur.

Vervolg agendapunt 5: reactie college

Wethouder **Fleuren** zegt m.b.t. de stelposten en het rapporteren aan de raad dat er afspraken gemaakt zijn over vier momenten dat het college bij de raad terugkomt: de voorjaarsnota, de najaarsnota, de jaarrekening en de begroting. Daarnaast komt het college bij de raad terug als zich calamiteiten voordoen. Incidenteel op verzoek van de raad kan er ook nog terugkoppeling plaatsvinden van onderwerpen. De ene partij vindt de begroting er goed uitzien, de andere partij is van mening dat het

beter kan. Er zijn altijd mogelijkheden tot verbetering van de begroting en het college hoort graag suggesties van de raad hieromtrent. In de auditcommissie en de rekenkamercommissie is hier ook over gesproken. Ook kunnen in de werkgroep Bestuurlijke Vernieuwingen ideeën aangedragen worden. Op die manier ontstaat er een begroting die beantwoordt aan de informatiebehoefte van de raad.

Voor subsidieverwerving is geen budget. Er wordt gewerkt met een subsidieconsultant op basis van no cure, no pay. Dit heeft in het verleden goed gewerkt.

Dhr **Hoeken** merkt op dat er wordt gedaan alsof de subsidieconsultant kosteloos is. Als intensief ingezet wordt op het verwerven van subsidies voor bijvoorbeeld het landschapsbeleid, zal het meer kosten met zich meebrengen en die wil hij graag in beeld hebben. Wethouder **Fleuren** antwoordt dat in subsidietrajecten er verschillende mogelijkheden zijn. Eén van die mogelijkheden is no cure, no pay. Dit heeft in het verleden goed gewerkt om subsidies binnen te halen. De subsidieconsulent wordt betaald op het moment dat de subsidie is binnengehaald. De kosten zijn ten koste van het binnengehaalde subsidieresultaat.

Zij vervolgt de beantwoording. Aangegeven is dat er een gebrek aan visie in deze begroting zit. Dit is de eerste begroting van de nieuwe gemeente. Er zijn nog geen ervaringscijfers. In de programmabegroting is een lijstje genoemd van voorstellen tot wijzigingen voor de komende tijd. Er wordt aan gewerkt.

De PvdA stelt een vraag over het voorstel tot een begrotingswijziging, wat in de krant stond. Dinsdag is hierover een besluit genomen en is het collegevoorstel doorgezet naar de raad, maar helaas heeft de raad dat niet ontvangen. Zij stelt voor de discussie bij de najaarsnota mee te nemen, zodat er een integrale afweging gemaakt kan worden. Dhr **Hoeken** zegt dat in het krantenartikel stond dat er € 200.000,- van Nieuwe Werk af gaat. Dit heeft hem gealarmeerd, zeker gezien het feit dat de motie van het CDA de opmerking bevatte dat het om geoormerkt geld zou gaan. Wethouder **Fleuren** antwoordt dat het een andere post betreft, intensivering arbeidsintegratie. Het is budgetneutraal in de begroting opgenomen met € 200.000,- inkomensvoordeel aan de baten kant en € 200.000,- inzet op arbeidsintegratie aan de kosten kant. Het collegevoorstel is onderweg naar de raad.

Gevraagd is hoe de pilot Millingen beoordeeld zal worden. Criteria waar het college aan denkt is hoeveel mensen zijn er geactiveerd, zijn aan het werk, hebben een leerwerkplek, zijn vrijwilligerswerk gaan doen. Daar wordt op gemonitord.

De vraag over de imagocampagne is bij de technische vragen gesteld en is beantwoord. De imagocampagne is betaald uit een onderdeel van het budget SEV van de voormalige gemeente Groesbeek. De hoogte van de voorziening dubieuze debiteuren staat op pg 56 en betreft een saldo van € 1.788 miljoen waarmee rekening gehouden moet worden. Mw **Ten Doesschate** vraagt hoe het komt dat het bedrag zo hoog is opgelopen en welke maatregelen genomen worden om dit de volgende jaren te voorkomen. Wethouder **Fleuren** antwoordt dat het een betrekkelijk bedrag is op een begroting van € 81 miljoen. De vraag wordt schriftelijk beantwoord¹.

De ideeën van D66 m.b.t. toerisme zullen bij het bespreken van de kadernota Toerisme aan de orde komen. Er is geen apart budget voor evenementen zoals de Giro of de Vierdaagse, maar er is wel een stelpost Toerisme waaruit jaarlijks diverse initiatieven betaald worden. Het is de bedoeling het in 2016 daarmee te doen. De evenementen voorafgaande aan de Giro zullen een Giro-sausje krijgen en er wordt gerekend op de kracht vanuit de gemeenschap. Daar waar mogelijk zou het met de middelen vanuit de stelpost Toerisme extra gestimuleerd kunnen worden.

Er zijn helaas zeer weinig tot geen ontwikkeling bij de werf.

Op de bedrijventerreinen zijn nog mogelijkheden. De laatste tijd komen er regelmatig vragen wat positief is. Er zijn ondernemers die of willen uitbreiden of zich willen verplaatsen naar een groter terrein. Er zijn verschillende zaken in behandeling. De Provincie is sterk bezig met perifere detailhandel en andere werklocaties. Het is een aandachtspunt en bekeken wordt wat het voor de gemeente betekent in verschillende scenario's.

In het inkoop- en aanbestedingsbeleid wordt geen onderscheid gemaakt tussen leden of niet-leden van een ondernemersvereniging. Er is aandacht voor de kansen die lokale ondernemers moeten krijgen.

M.b.t. de rol van de ondernemers bij de economische visie, het plan van aanpak is onlangs door het college vastgesteld en komt binnenkort naar de raad. In deze tijd is het bijna vanzelfsprekend dat alle betrokkenen bij een dergelijke visie worden betrokken. De besturen van verschillende ondernemersverenigingen zijn in de aanzet van het plan van aanpak al betrokken.

Op leegkomende winkelpanden wordt regelmatig gemonitord. De eigenaren van de panden zijn steeds actiever aan het worden om zelf een invulling te geven.

De jaarlijkse stand van zaken van de grondexploitaties zal naar de raad komenⁱⁱ. Dit is een afspraak bij de jaarrekening.

Het is de wens om de gemeentelijke aanslagen eerder te versturenⁱⁱⁱ. Vanwege de herindeling is het dit jaar wat later gekomen dan gebruikelijk zou moeten zijn.

Wethouder **Weijers** zegt dat er een plan naar de raad komt over het behouden van het zwembad voor de toekomst. Het zwembad blijft open. De gebruikers zullen hierbij betrokken worden.

De bedragen die gereserveerd zijn voor het museumlandschap, zijn terug te vinden, daar is al over besloten. Er is € 600.000,- beschikbaar gesteld voor het Bevrijdingsmuseum op voorwaarde dat er nieuwbouw zal plaatsvinden. Er is € 100.000,- beschikbaar gesteld aan Oriëntalis. Oriëntalis heeft aangegeven daar voorlopig geen beroep op te doen omdat de situatie onbestendig is.

Dhr **Hoeken** heeft de vraag gesteld omdat de situatie rondom Oriëntalis gewijzigd is. Hoeveel heeft de gemeente er voor over, wordt er rekening mee gehouden, is al bekend tot hoever de gemeente erin wil gaan, is het afhankelijke van een provinciale bijdrage? De vraag gaat verder dan alleen het bedrag wat al is toegezegd. Wethouder **Weijers** antwoordt dat het museumlandschap op dit moment niet veranderd is. Oriëntalis heeft aangegeven problemen te hebben, maar op dit moment draait het, zeker nog tot en met begin januari, het feest van licht. Hij zal de raad informeren over de huidige stand van zaken. Hij is vorige week namens het college bij Provinciale Staten geweest om de subsidie ten behoeve van Oriëntalis te bepleiten. Het verandert de situatie op de korte termijn niet. Hij zal de raad een informatienota doen toekomen omtrent alle ontwikkelingen^{iv}. Op dit moment is er geen reden terug te komen op eerder gemaakte afspraken. Dhr **Hoeken** wacht de informatienota af en neemt aan dat het onderwerp op korte termijn terug zal komen.

Wethouder **Weijers** vervolgt dat er op korte termijn gewerkt wordt aan een Duurzaamheidsbeleid inclusief een uitvoeringsprogramma. De raad zal naar aanleiding van het beleid een budget vaststellen. Dhr **Hoeken** stelt dat de ambitieuze plannen vooral heel weinig moeten kosten. Hij stelt voor geen bureau in te huren, maar eerst te kijken naar de plannen die er al zijn. Wethouder **Weijers** antwoordt dat de raad het voorstel moet afwachten. Dhr **Peters** (VBenD) heeft begrepen dat er een Duurzaamheidsplan van de voormalige gemeente Groesbeek ligt en hij vraagt of dit als uitgangspunt genomen kan worden. Wethouder **Weijers** komt hier later in zijn beantwoording op terug.

Mw **Vorderman** zegt m.b.t. Oriëntalis dat er een renteloze lening van € 50.000,- is. Zij stelt voor vast te leggen dat dit niet aangeraakt wordt tot er meer duidelijkheid is. Zij vraagt waar die € 50.000,- voor nodig is als er een jaarlijkse subsidie gegeven wordt van € 20.000,-. Wethouder **Weijers** antwoordt dat de € 100.000,- bedoeld zijn voor het inrichten van een tentoonstellingsruimte. Er zijn veiligheidsmaatregelen nodig om kunstwerken te kunnen exposeren die elders in het land op beveiligde locaties wel geëxposeerd kunnen worden. Oriëntalis heeft zelf tegen de gemeente gezegd dat zij het geld niet willen hebben totdat er zekerheid is dat Oriëntalis doorgaat.

M.b.t. de vraag naar een thema-avond voor belanghebbenden op het gebied van sportstimulering antwoordt hij dat die er is op 23 november a.s. op de golfbaan, waar ook ingegaan wordt op sport voor mensen met een geestelijke beperking. Er is een avond m.b.t. de Special Olympics geweest op 17 september. Dhr **Hoeken** wil een avond organiseren als de Special Olympics er zijn, in het kader van een integrale aanpak. De nota die hij heeft gelezen over sportstimulering beperkt zich tot een aantal groepen. Hij mist een aantal groepen, maar zal hierop terugkomen als de nota aan de orde is.

Wethouder **Weijers** vervolgt zijn beantwoording. GroenLinks wijst m.b.t. Duurzaamheid erop dat er in het voormalig Groesbeek een programma was waar weinig mee gedaan is. In Groesbeek was een Duurzaamheidsprogramma 2013-2015, wat eind dit jaar afloopt. Ontwikkelingen op het gebied van duurzaamheid gaan echter heel erg snel. Als de uitgangspunten van 2013 gehandhaafd zouden wor-

den, doet de gemeente zich tekort. Er zijn nieuwe ambities uitgesproken, er zijn verbonden aangegaan en daar hangen doelstellingen aan. Deze zullen in het nieuwe voorstel verwerkt worden^v. Dhr **Coerwinkel** begrijpt dat er een nieuwe notitie gemaakt wordt en op basis daarvan komt er een plan van aanpak. Mw **Ten Doesschate** vraagt de wethouder wat hij van haar voorstel vindt om bij de bouw van nieuwe projecten rekening te houden met mogelijkheden tot duurzaamheid. Wethouder **Weijers** antwoordt dat op het moment dat bepaald wordt hoe het Duurzaamheidsprogramma eruit komt te zien het aan de raad is om dergelijke inbreng aan te geven.

Hij vervolgt. Er heeft al enige tijd geen regionaal overleg duurzaamheid meer plaatsgevonden. De omliggende gemeenten hebben geen geld beschikbaar om zelf iets op poten te zetten. De gemeente Groesbeek is bezig met een energiecorporatie en de omliggende gemeenten willen daar graag bij aanhaken.

M.b.t. de opmerking om de reserve kunstwerken in te zetten t.b.v. een fotoarchief geeft hij aan dat als er een initiatief komt vanuit de samenleving om een dergelijk fotoarchief op te stellen, dit aan de raad voorgelegd zal worden. Mw **Ten Doesschate** vindt dit een taak van de gemeente. Op het gemeentehuis is een archief, maar er is niets voor foto's, negatieven en films. De reserve kunstwerken zou gebruikt kunnen worden om een geacclimatiseerde kamer hiervoor in te richten. Wethouder **Weijers** antwoordt dat de ruimte gebruikt wordt door de Heemkunde Kring Groesbeek, zijn oproep was ook aan hen. Mw **Ten Doesschate** stelt dat de Heemkunde Kring niet in een geacclimatiseerde ruimte zit. Een fotoarchief moet in een speciale kamer bewaard worden.

Wethouder **Weijers** vervolgt richting D66. De gemeente wordt opgeroepen over de grens te blijven kijken. Dat gebeurt ook. Het grenspark begint gestalte te krijgen.

Wethouder **Thijssen** geeft aan dat goede informatieverstrekking in het kader van het sociale domein een continue aandachtspunt is. Er is geen signaal dat er sprake is van wachtlijsten. In een themabijeenkomst is aangegeven wat op dit moment de uitgaven zijn in het kader van het sociaal domein. Op het gebied van Jeugdzorg is er een behoorlijke overschrijding van het budget in tegenstelling tot het onderdeel Wmo. Het budget is geen belemmering om mensen te helpen. De sociale teams worden niet budget-gestuurd. De informatie over de geldstromen is aanleiding om op korte termijn het gesprek aan te gaan met de zorgaanbieders. De indruk is dat de kosten Jeugdhulp, die in deze gemeente afwijken van de overige regiogemeenten, met name betrekking hebben op situaties van voor 1 januari 2015. De zorg dat jongeren van 18 jaar tussen wal en schip dreigen te raken is een terechte zorg en een aandachtspunt. Wat tariefskortingen betreft op zorg licht hij toe dat er afspraken gemaakt worden met zorgaanbieders en daar wordt met name de verantwoordelijk neergelegd dat er fatsoenlijke lonen uitbetaald worden. Het is niet direct de verantwoordelijkheid van de gemeente. Verwacht wordt dat de tarieven zullen stijgen. Er komt steeds meer zicht op de budgetten sociaal domein, maar er is nog geen compleet beeld.

M.b.t. de opmerking van VBenD dat supermarkten niet in het centrum thuishoren zegt hij dat er in het verleden bewust voor gekozen is omdat de praktijk is dat andere winkels heel veel profijt hebben van de nabijheid van de supermarkt omdat bezoekers naar die omgeving getrokken worden. Als het gaat over opstoppen, wil hij dat relativeren. De bevoorrading van bijvoorbeeld AH gaat heel snel, het indraaien van de vrachtwagens duurt maar enkele minuten.

Wat de locatie van de parkeergarage betreft geeft hij aan dat er in het dorpscentrum een mast geplaatst is waar heel duidelijk de richting van de ingang is aangegeven.

Aan de huisvesting statushouders is op een eerder tijdstip al aandacht besteed. Als blijkt dat er te weinig geld is, dan zal bij de voorjaarsnota worden bijgeraamd. Voor integratie wordt subsidie aan de Stichting Vluchtelingenwerk gegeven. De gemeente krijgt van het COA een bedrag per statushouder, maar dat dekt niet alle kosten. Met name statushouders zullen sneller aangewezen zijn op zorg, dit loopt via de lijnen van het sociale team. De statushouders zullen in eerste instantie aangewezen zijn op een uitkering. Het budget daarvoor zal verhoogd moeten worden als er niet in geslaagd wordt om voldoende mensen aan het werk te krijgen. Op dit moment is dat zo realistisch mogelijk geraamd.

Inburgering moet door de mensen zelf betaald worden, vanuit het Werkbedrijf wordt een bijdrage geleverd aan reiskosten. Voor onderwijs en educatie is er een specifiek contact met basisschool De

Bloemberg in Nijmegen. Het is de bedoeling dat kinderen zo snel mogelijk naar de reguliere basisschool gaan. Het is de bedoeling dat er geïntegreerd wordt.

Het beleid mag niet ten koste gaan van kwetsbare burgers. De ervaring is dat deze gemeente bepaald niet krenterig is als het gaat om regelingen ten behoeve van kwetsbare groepen.

Dhr **Hoeken** is blij met de praktische informatie over onderwijs en zorg, maar als de achterstand is ingehaald, gaat het over 61 mensen. Het verleden bewijst dat het integratieproces lastig is. Hij is blij dat er praktisch naar gekeken wordt. De gemeente moet ervoor open staan om goed te kijken naar het totale beleid en dit ook goed monitoren. Zorgen over het beleid ten aanzien van de onderkant van de samenleving is ingegeven doordat er niet meer uitgegaan kon worden van een redelijk budget om goed te kijken naar hoe die mensen het beste naar werk toe begeleid kunnen worden, wetende dat het een lastig proces is.

Wethouder **Thijssen** vervolgt. Het aanspreken op eigen verantwoordelijkheid is met name een houding, hoe ga je als organisatie om met mensen. Dit kan niet altijd gemeten worden. Het is ook niet zo dat mensen aan hun lot overgelaten worden.

Het woningmarktonderzoek is in volle gang. Er is overleg over met huurdersverenigingen en met de corporaties. Binnen enkele maanden zal er een resultaat liggen, waarover met de raad in discussie gegaan zal worden. Voor 2017 zullen de prestatieafspraken gebaseerd worden op de resultaten van het woningmarktonderzoek. Als het woningmarktonderzoek er is en er is een beeld van het bod van de corporaties zal er een conferentie georganiseerd worden met alle betrokkenen. Corporaties zijn steeds nadrukkelijker teruggeworpen op hun kerntaken als het gaat om kwetsbare groepen.

De VVD vindt omgekeerd inzamelen geen goed idee. In december komt hierover een voorstel naar de raad en daar wil hij graag de discussie erover voeren.

De kledingcontainers zijn van de DAR en zijn geleend van het Leger des Heils. De opbrengst komt via de DAR ten goede aan de deelnemende gemeenten. Mw **Ten Doesschate** vraagt waarom het logo van het Leger des Heils niet overgeplakt is. Wethouder **Thijssen** antwoordt dat hem dat niet bekend is. Het gaat er om dat de containers tijdig geplaatst zijn.

M.b.t. de stand van zaken claim GGZ/Resort antwoordt hij dat het nog in behandeling is.

De discussie over de opmerking dat ondergrondse containers zwerfvuil aantrekken verwijst hij ook naar december als het voorstel over inzameling voorligt. Dhr **Kersten** gaat het niet om de discussie, hij heeft gewezen op een inconsequentie in de tekst. Wethouder **Thijssen** zegt dat ook dit in december ingebracht kan worden.

De vraag over hogere opbrengst huisvuilzakken is beantwoord bij de technische vragen. Het antwoord was dat het aansluit bij de realisatie van dit jaar en om die reden is het verhoogd.

In het kader van Tempo KAN in de periode 2006-2010 heeft deze gemeente in de stadsregio Arnhem Nijmegen het hoogste percentage sociale huurwoningen gebouwd. Er is ook extra geïnvesteerd in het centrumplan om betaalbare huurwoningen mogelijk te maken. Het blijft een voortdurend aandachtspunt.

Het voorstel startersleningen zal gekoppeld worden aan de resultaten van het woningmarktonderzoek. Waar het gaat om de eigen bijdrage verwijst hij naar een eerdere discussie hieromtrent. In het kader van de Wmo, waar het gaat om vrijgelaten vermogen, moet aansluiting gezocht worden bij de bedragen die ook de belastingdienst hanteert. Bij inkomensregelingen wordt wel het bedrag van € 50.000,- gehanteerd.

In het kader van duurzaamheid geeft hij aan dat hij als voorzitter van de MARN betrokken is bij een overleg met de gemeente Nijmegen, de ARN en de DAR over circulaire economie en met name het onderzoek van de potenties die ook het bedrijfsleven in deze regio heeft om daar iets aan te doen. Hij verwacht dat er op korte termijn een startnotitie zal komen die ook ter informatie aan de raad zal worden toegezonden.

Wethouder **Barber** antwoordt m.b.t. de vraag naar duurzame ontwikkelingen in agrarische bedrijven, dat die gekoppeld zijn aan MER-onderzoeken en de regel dat bij uitbreiding van de bestaande vee-stapel de hogere emissie gecompenseerd wordt. Dhr **Hoeken** zegt dat juist door het mestquota het lastig is voor het LOP om aandacht te geven aan de borders. In die zin is het belangrijk dat bekend is

wat het zinnetje betekent "het mag niet ten koste gaan van de agrarische sector". Wethouder **Barber** antwoordt dat gezien het belang van de agrariërs, er een goede combinatie gevonden kan worden van de mogelijkheden die agrariërs geboden worden en daarnaast de ontwikkelingen in natuur.

De procedure m.b.t. het parkeerterrein Lidl loopt en Lidl komt binnenkort met een uitgewerkt plan.

Er komt een bijpraatmogelijkheid m.b.t. het Delta-programma^{vi}. Daarna zullen de ontwikkelingen die plaatsvinden teruggekoppeld worden aan de raad.

M.b.t. wandelroutes in de Millingerwaard geeft zij aan dat het voorstel voor een brug indertijd niet doorging omdat het veel te duur was vanwege het grote verschil in de waterstanden. Er wordt nu opnieuw naar mogelijkheden gekeken.

Het voorstel m.b.t. de hondenoverlast komt in het tweede kwartaal, zoals oorspronkelijk gepland is.

De structuurvisies worden geharmoniseerd. Als de plannen zover zijn, wordt het in de begroting opgenomen.

Een verbreding van de Morgenstraat in Leuth wordt meegenomen bij het nodige onderhoud. Vanwege bezwaren vindt er geen afsluiting plaats.

Burgemeester **Slinkman** zegt dat in het kader van de regionale samenwerking gevraagd is alert te zijn op bureaucratie en de afstand tot de burger in de gaten te houden. Ook is gevraagd of de burger ermee gediend is en of het niet teveel kost. Munitax heeft de gemeente tonnen bespaard. Tegelijkertijd is het zo dat regionale samenwerkingsverbanden de neiging hebben te groeien en duurder te worden. De gemeenten en de raden zijn daar alert op. De begrotingen van de samenwerkingsverbanden worden aan de raad voorgelegd. Als regiegemeente is het de bedoeling te komen tot het afnemen van diensten. Dhr **Verheijen** licht toe dat de strekking van de motie is dat de overheadkosten vaak tegen de 52% aan zitten. Aan bestuurders, die aan het begin van het proces zitten en een beter overzicht hebben dan de raad, wordt gevraagd mee te kijken. Hij vindt de uitleg van de voorzitter bevredigend.

Burgemeester **Slinkman** geeft aan dat de vraag over mensen met een arbeidsbeperking in dienst hebben schriftelijk^{vii} beantwoord wordt.

Er komt binnenkort een voorstel over kerntakenbenoeming naar de raad.

M.b.t. het verplichtstellen van een VOG bij verenigingen stelt hij dat de ervaring leert dat een groot gedeelte van mensen die een vergrijp plegen in de richting van sportende of recreërende kinderen een 'first offender' is en dat je met het vragen van een VOG een misplaatst gevoel van veiligheid of garantie afgeeft. Hij is wel van mening dat er iets zou moeten gebeuren. Er is een landelijk initiatief waarover op <https://www.inveiligehand.nl/> meer te lezen is. Dat ziet erop toe dat verenigingen die met kinderen werken, over de hele linie een beleid voeren dat erop gericht is om snel te kunnen detecteren, te kunnen ingrijpen. Het gaat dan over het hebben van een protocol hoe je met een dergelijke situatie om zou gaan en dat op je website laat weten, dat er vertrouwenspersonen benoemd zijn. Op die manier straal je als vereniging uit dat je oog hebt voor het risico en daarmee aan de slag wilt gaan. Een VOG is daar een goed sluitstuk. Als gemeente zou bij het geven van een subsidie als voorwaarde gesteld kunnen worden hiermee aan de slag te gaan. In het college zal hierover gesproken worden. Mw **Ten Doesschate** vindt het een goed idee maar is van mening dat recidive behoorlijk veel voorkomt. Burgemeester **Slinkman** beaamt dat met een VOG recidivisten gevangen worden, maar er is meer mogelijk. Dhr **Schmiermann** zegt dat dit onderwerp al eerder naar voren is gebracht door de VVD. Daar kwam uit het niet verplicht te stellen maar verenigingen erop te wijzen dat het een goede zaak zou zijn voor de club om het in te stellen. Mw **Ten Doesschate** merkt op dat zij het nogmaals aan de orde wilde stellen gezien alle berichten in de media. Wethouder **Weijers** licht toe dat het nieuwe subsidiebeleid in juni 2016 aan de orde is. Voorafgaand vindt er een discussie plaats over de nieuwe richtlijnen en voorwaarden waaronder subsidie verstrekt wordt. Een van de discussiepunten zal deze inbreng zijn^{viii}.

Burgemeester **Slinkman** nodigt in antwoord op de vraag van D66 over duurzaamheid in de ambtelijke organisatie de raadsleden uit het gemeentehuis te bezoeken voor een rondleiding door dhr Van Sambeek, welke dan zal aangeven waar overal in het gebouw flexibel gewerkt kan worden. Er is een voorplan om hybride auto's aan te schaffen voor dienstreizen.

M.b.t. het zichtbaar hebben van de wijkagenten, zegt hij toe deze vraag door te spelen in het volgende contact met de wijkagenten^{ix}. Bij het vaststellen van het jaarplan zal hier door de raadsleden al aandacht voor gevraagd zijn.

Dhr **Verheijen** vraagt welke acties het college gaat ondernemen om doelmatiger te werken en maatwerk te leveren. M.b.t. de fusieomroep Berg en Dal vraagt hij nadere informatie m.b.t. de onlangs ontvangen brief. Burgemeester **Slinkman** antwoordt dat de kleine, doelmatige organisatie een continue proces is waar bij alle processen rekening gehouden moet worden. M.b.t. de omroep heeft de brief hem hedenmiddag verrast. Hem was niet bekend dat een gesprek was afgezegd en dat een brief aan de raad was gezonden. Maandag zal er contact gezocht worden met dhr Verbeet en zal er spoedig contact zijn. Hij zal dit gesprek terugkoppelen aan college en raad^x. Dhr **Van der Velden** stelt dat de subsidie voor BFM en omroep Ubbergen nog voor 2016 in de begroting staan. Volgens hem zijn beide stichtingen eind 2015 opgeheven.

Mw **Ten Doesschate** vraagt naar de kwaliteit van de woonomgeving en het toegankelijk maken van de wegen voor mensen met een beperking. Wethouder **Barber** antwoordt dat het wegenbeheersplan voor de komende jaren onlangs vastgesteld is. Extra aandacht, gezien de vergrijzing, voor de looproutes kan in het kader daarvan ingebracht worden. Zij vraagt probleemsituaties aan de afdeling door te geven.

7. Fracties reageren op antwoorden college, eventuele eindformulering moties en amendementen

Amendement A01: LOP Uitvoeringsprogramma/erfgoed - blijft in stand

Dhr **Houkes** zegt dat GVP, GJS en C90 het amendement niet kunnen steunen. Er wordt structureel € 50.000,- extra gevraagd en er wordt geen dekking aangegeven, terwijl er al een begrotingstekort is.

Mw **Van Broekhoven** had begrepen dat het college de dekking ervoor zou bepalen.

Dhr **Schmiermann** stelt dat aan het amendement een aantal haken en ogen zit. De laatste overweging "het bedrag kan worden vrijgemaakt uit de nog niet herbestemde middelen voor de liquidatie van de Stadsregio en uit het overschot uit de dienstverleningsovereenkomst meerwerk met het Werkbedrijf" stuit het PvdA zwaar tegen de borst. Er moet geïnvesteerd worden in mensen en niet in stenen. Ook staat de PvdA niet achter de zinsnede in het besluit 'rekening houden met de agrarische sector'. M.b.t. de spin-off van een extra klein budget voor externe subsidieverwerving stelt hij dat de gemeente m.b.t. subsidies werkt op basis van no cure, no pay

Mw **Van Broekhoven** antwoordt dat de laatste overweging uit het amendement zou kunnen vervallen nu het college verzocht is dekking te zoeken. € 25.000,- is niet veel per onderdeel en is net genoeg een aantal manuren per jaar per week in te zetten voor subsidiewerving projectcoördinatie van waaruit meer kan ontstaan.

Burgemeester **Slinkman** zegt dat in de uitgereikte bundel met moties en amendementen de tekst bij het laatste gedachtestrepen nog staat, dit moet geschrapt worden.

Mw **Ten Doesschate** geeft aan dat de VVD het niet eens is met het amendement. Zij stelt voor dit uit te stellen totdat de financiële positie van de gemeente weer beter is.

Wethouder **Weijers** antwoordt m.b.t. de spin off voor een extra klein budget voor een externe subsidieverwerving dat waar hier op bedoeld wordt is dat je door middel van het zelf inzetten van kleine bedragen, bij andere subsidieverstrekkers veel geld los kunt halen.

Dhr **Schmiermann** vraagt of de zinsnede 'rekening houden met de agrarische sector' er ook uitgehaald kan worden. Mw **Van Broekhoven** zegt dat het amendementen tot stand gekomen is door de ondertekende partijen. Deze zinsnede is door het CDA ingebracht. Dhr **Hoeken** vraagt het CDA wat het betekent. Dhr **Scholtens** antwoordt dat ermee bedoeld wordt dat als er bloemrijke akkerranden aangelegd worden om het landschap meer aan te kleden, men ervoor waakt dat er ongewenste planten inkomen zoals de akkerdistel of de Japanse duizendknoop.

Dhr **Ten Westeneind** vindt het onbegrijpelijk dat er amendementen ingediend kunnen worden zonder dekking.

Dhr **Houkes** stelt dat als het amendement aangenomen wordt, het college ook verplicht is het uit te voeren. Daarmee wordt geaccepteerd dat van een ander budget geld afgaat. Mw **Van Broekhoven** zegt dat landschap core business is. Het LOP is door iedereen onderschreven en gecompimenteerd en gaat samen met een heel laag bedrag. Het heeft te maken met prioriteitstelling. Dhr **Houkes** vindt het nogal wat door te stellen dat het de core business is van de gemeente. Het is wel een belangrijke taak, maar er zijn zeker taken die belangrijker zijn dan het landschap. Ook het bedrag van € 50.000,- vindt hij niet gering. Mw **Vorderman** stelt dat het aan de politiek is om keuzes te maken. Dhr **Houkes** is van mening dat als de dekking aan het college overgelaten wordt er geen keuze gemaakt wordt. Dhr **Verheijen** vraagt om respect voor elkaars inzichten.

Amendement A02: Duurzaamheid begroting 2016 - wordt ingetrokken

Motie m01: Gebruik chemische bestrijdingsmiddelen - Round Up - blijft in stand

Mw **Vree** verbaast het niet dat het college de motie afraadt. De wethouder gaf aan dat het € 100.000,- zou kosten. Verder stelt zij dat de gemeente een voorbeeldfunctie heeft. Van de wethouder wil zij graag nog een toelichting op de rol van de agrarische sector.

Dhr **Verheijen** begrijpt dat gebruik van de chemische bestrijdingsmiddelen slecht voor het milieu is. Het college heeft aangegeven dat het veel geld kost. Hij vraagt of het gebruik van de chemische bestrijdingsmiddelen heel gericht kan plaatsvinden. Mw **Vree** antwoordt dat de gemeente dat al doet. De voorbeeldfunctie van de gemeente is hierin heel belangrijk.

Dhr **Eikholt** zegt dat GVP, GJS en C90 de motie niet zullen steunen. Duidelijk is dat het gebruik van dit soort middelen moet verdwijnen, maar er is nog geen aanvaardbaar alternatief. € 100.000,- extra is veel geld. Mw **Vree** zou de cijfers graag meer onderbouwd willen hebben.

Dhr **Schmiermann** en mw **Ten Doesschate** sluiten zich aan bij dhr Eikholt.

Wethouder **Barber** zegt dat zij het bedrag van € 100.000,- doorgekregen heeft. Onderliggende berekeningen kan zij geven. De afgelopen jaren is er regelmatig over gesproken en in de voormalige gemeente Groesbeek is in 2012 er een informatienota over uitgebracht. Er is nog geen duurzaam goede oplossing.

Motie m02: Leningen aanschaf energiebesparende voorzieningen - wordt ingetrokken

Dhr **Coerwinkel** wil de motie in stand houden. In principe zou het de gemeente niets hoeven kosten.

Dhr **Eikholt** zegt dat GVP, GJS en C90 afwachten omdat het in de nota Duurzaamheid opgenomen zal worden. Hij is van mening dat de gemeente niet als bankier moet gaan functioneren.

Dhr **Kersten**, dhr **Schmiermann** en dhr **Verheijen** sluiten zich aan bij dhr Eikholt.

Mw **Vorderman** vraagt zich af of er niets te halen is bij de provincie.

Mw **Ten Doesschate** is tegen de motie, bankieren is geen kerntaak.

Dhr **Coerwinkel** lijkt het goed als de overheid meer taken van banken overneemt, gezien wat er de afgelopen jaren allemaal gebeurd is. Als de wethouder toezeft het mee te nemen in de nota Duurzaamheid, trekt hij de motie in.

Wethouder **Weijers** antwoordt dat hij toegezegd heeft de motie mee te nemen in de nota Duurzaamheid^{xi}. De provincie heeft veel geld beschikbaar gehad tot eind 2015 voor duurzaamheidsinvesteringen. De Gedeputeerde heeft toegezegd dat er ook na 2015 geld beschikbaar blijft, maar er is nog geen duidelijkheid.

Motie m03: Aanpak hondenoverlast - wordt ingetrokken

Dhr **Peters** (VBenD) merkt op dat in de motie staat dat hondenoverlast beperkt kan worden zonder hondenbelasting in te voeren. Hij vindt dat niet helemaal zuiver.

Dhr **Scholtens** geeft aan dat het CDA de motie intrekt gezien het antwoord van het college.

Dhr **Bekers** is van mening dat er landelijk een beleid opgesteld wordt dat er binnenkort geen hondenbelasting meer geheven mag worden.

Dhr **Verheijen** heeft geconcludeerd dat er voor hondenbelasting in deze raad geen draagvlak is. Hoe de overlast opgelost wordt, moet men zelf oplossen d.m.v. gedragsverandering.

Mw **Brouwer** vindt het vreemd dat er nog gediscussieerd wordt over een ingetrokken motie.

Motie m04: Verbetering doorstroming verkeer in Groesbeek Centrum - wordt ingetrokken

Dhr **Verheijen** zegt dat het CDA de motie in stand houdt en wil graag toetsen hoe belangrijk de raad een oplossing voor de verkeersoverlast in het centrum vindt.

Mw **Brouwer** is tevreden over het antwoord van het college m.b.t. de motie.

Dhr **Peters** (VBenD) sluit zich bij mw Brouwer aan. De mobiliteitsvisie komt in de inspraak waar dit zal worden meegenomen.

Dhr **Schmiermann** stelt dat deze motie bij de mobiliteitsvisie meegenomen had kunnen worden.

Mw **Vree** sluit zich bij voorgaande sprekers aan.

Mw **Ten Doesschate** vindt het huidige verkeer in het centrum een puinhoop, maar het kan pas over een paar maanden bekeken worden hoe het gaat.

Dhr **Kersten** stelt dat de motie niet alleen het huidige probleem omschrijft. Sociaal Groesbeek zal de motie steunen.

Dhr **Eikholt** zegt dat de GVP, GJS en C90 niet met de motie instemmen. Hij vindt de ervaring dat het in het centrum slecht gaat en dat er opstoppen zijn, subjectief.

Dhr **Verheijen** constateert dat de doelstelling van de motie in de raad niet landt. Hij trekt de motie in. Hem is niet duidelijk hoe de fracties over de verkeerssituatie in Groesbeek denken.

Motie m06: Rioolrechten - wordt ingetrokken

Dhr **Poelen** licht toe dat de motie een signaalfunctie heeft. Het rioleringsplan is geen statisch plan, maar dynamisch omdat zich steeds knelpunten voordoen en er heroverwegingen zullen moeten plaatsvinden. De motie wordt ingetrokken.

Motie m07: Ontwikkeling van de samenwerkingsverbanden - wordt ingetrokken

Dhr **Poelen** heeft enige zorgen over de ontwikkelingen van sommige samenwerkingsverbanden. De afstand tot de inwoner is groter geworden en dat mag niet ten laste gaan van de klantvriendelijkheid. Hij vraagt of er voor de diensten die worden uitbesteed ook een soort tevredenheidsonderzoek wordt gehouden. Het CDA stemt in met de toezegging dat bij de begrotingsbehandelingen van de diverse gemeenschappelijke regelingen er naar gekeken wordt. Hij vraagt om heel specifiek een bijlage te maken wat de effecten zijn voor de gemeente Groesbeek. Ook al wordt de gemeente een regiegemeente, dan nog moet er oog zijn voor wat er gebeurt omdat de gemeente er toch op wordt aangesproken als mensen van die organisaties in Groesbeek hun diensten verlenen. De motie wordt ingetrokken.

De **voorzitter** zegt toe dat er gekeken wordt hoe met een oplegnotitie meer inzicht gecreëerd kan worden^{xii}. Als de gemeente echt gaat regisseren, moet ook losgelaten worden, maar bij het eisenpakket zullen zaken als kostenniveau maar ook klanttevredenheid een grote rol moeten spelen.

Motie m08: Ontwikkeling van de lastendruk voor inwoners en bedrijven - wordt ingetrokken

Dhr **Poelen** vond het antwoord van het college sympathiek. Hij vraagt of wel het verzoek meegenomen kan worden om terug te kijken tot en met 2014 hoe de lastendruk zich heeft ontwikkeld.

Wethouder **Fleuren** antwoordt dat een terugblik appels met peren vergelijken is omdat de verschillende vormen van lastendruk niet te vergelijken zijn met 2015 en volgende jaren. Er zal echter een poging gewaagd worden.

Dhr **Schmiermann** stelt dat de informatie via Google snel te vinden is.

Dhr **Poelen** trekt de motie in.

Motie m09: Parkeerverlast in dorpen - motie is overgenomen en wordt ingetrokken

Dhr **Scholtens** zegt dat gezien het antwoord van het college de motie wordt ingetrokken.

Motie m10: Verbetering grensovergang Wyler - motie is overgenomen en wordt ingetrokken

Dhr **Scholtens** zegt dat gezien het antwoord van het college de motie wordt ingetrokken.

Motie m11: Aanpassen accommodaties Achilles - blijft in stand

Dhr **Verheijen** geeft aan dat het CDA de motie in stand houdt. Door het bestuur van Achilles is vanaf maart getracht een garantstelling te krijgen waardoor ze op eigen benen konden staan. Uiteindelijk heeft het college de raad een informatienota doen toekomen waarin aangegeven werd dat niet te steunen. Achilles wil het hoofdveld van kunstgras voorzien. In augustus is een aanvraag hiervoor binnengekomen en eind september heeft de afdeling daar een bevestiging van gestuurd. Op dit moment zit er veel druk op. Tijdens de winterstop, vanaf 12 december, zou het hoofdgrasveld voorzien moeten worden van kunstgras. Voor de garantstelling is in de raad geen draagvlak. Het hoofdveld is in zeer slechte staat. De kans dat na de winterstop er niet meer gevoetbald kan worden is aanwezig wat ongewenste effecten met zich mee kan brengen.

Mw **Brouwer** is van mening dat het onderzoek afgewacht moet worden.

Mw **Van Broekhoven** wil van de wethouder weten in hoeverre het mogelijk is het onderdeel Achilles van het onderzoek naar voren te halen.

Dhr **Schmiermann** begreep van de wethouder dat de termijn november 2015 niet gehaald kan worden. Als over kunstgrasvelden gesproken wordt, moet het breder getrokken worden over alle voetbalclubs. Dhr **Verheijen** stelt dat het hier nog niet gaat over geharmoniseerd beleid. Het is niet opportuun alle voetbalclubs erbij te betrekken. Er is nu maatwerk nodig.

Wethouder **Weijers** zegt dat er sinds 2012 een verordening ligt met een aantal criteria. Aan het eind van het onderzoek blijkt of er recht is op een kunstgrasveld of niet. Het onderzoek moet wel doorlopen worden.

Dhr **Verheijen** zegt dat het enige aspect wat een rol speelt, het medegebruik is. Volgens de ambtenaar zou het in januari 2016 onderzocht zijn. De aanvraag lag er echter begin augustus al. Hij vraagt waarom het zo lang moet gebeuren. M.b.t. medegebruik is hem duidelijk dat er voor Achilles op het hoofdveld geen sprake kan zijn van medegebruik. Hij verwijst naar een soortgelijke situatie enkele jaren geleden bij de Groesbeekse Boys.

Mw **Ten Doesschate** vindt dat eerst het onderzoek afgewacht moet worden. Zij wil geen precedent scheppen.

Mw **Vorderman** is benieuwd naar de kosten. Als de situatie zo precair is, dan is indiening van het verzoek in augustus jl. ook aan de late kant.

Dhr **Kersten** wil het geldend beleid volgen. Het baart hem zorgen dat een aanvraag die in augustus is ingediend, pas in 2016 beoordeeld wordt. Hij begrijpt dat de situatie prangend is, en in het verleden werden prangende verzoeken vaak ingewilligd wat ertoe geleid heeft dat er beleid op vastgesteld is.

Dhr **Ten Westeneind** zegt dat GVP, GJS en C90 van mening zijn dat een dergelijke aanvraag gelegd moet worden langs de geldende spelregels. Een precedent moet voorkomen worden. De vraag of een veld al of niet de winter kan overleven kan hij niet beantwoorden. Hij is ervoor de procedure te volgen. Wethouder **Weijers** is blij met de reacties om vast te houden aan de verordening. De huidige aanvraag is in augustus binnengekomen. Wethouder Fleuren en hijzelf zijn in gesprek geweest met Achilles over de garantstelling. In augustus heeft Achilles gezegd daarvan af te zien en een verzoek in te dienen voor een kunstgrasveld. De jeugdelftallen worden getoetst op medegebruik. Aan de voorzitter van het bestuur van Achilles is toegezegd dat zodra het onderzoek afgerond is, het naar het college gaat en daarna zo snel mogelijk naar de raad. De eerste versie van het onderzoek wordt volgende week verwacht. Als de procedure gevolgd wordt zal het in januari aan de raad worden voorgelegd. Wat de kosten van de aanleg van een kunstgrasveld zijn, kan hij niet precies aangeven. In het verleden is € 400.000,- uitgegeven aan een kunstgrasveld.

Dhr **Verheijen** vindt dit onderwerp zo belangrijk dat wellicht via het presidium helderheid verschaft kan worden en een extra raadsvergadering ingelast kan worden.

Motie m12: Veilige voetgangersoversteekplaats (zebra) in Breedeweg - motie is overgenomen maar wordt in stemming gebracht

Motie m13: "Loop er eens uit" - motie is overgenomen en wordt ingetrokken

Motie m14: Tegengaan Zwerfvuil - wordt ingetrokken

Motie m15: Begrotingstekort - blijft in stand

Dhr **Hoeken** licht toe dat de motie geschreven is voor het CDA vanwege het verleden en de angst voor overschrijdingen en negatieve saldi op de begroting.

Dhr **Verheijen** zegt dat het CDA de motie niet zal steunen, dhr Poelen is echter vrij daarvan af te wijken.

De overige fracties steunen de motie ook niet.

Motie m16: onderhoud gymzaal Vossenhol - wordt ingetrokken

Mw **Van de Scheur** merkt op dat de school naar het gemeentebestuur verwijst en het gemeentebestuur naar de school. Zij zou de motie willen wijzigen in: wij verzoeken het college om in overleg te gaan met SPOG om er samen uit te komen zodat de gymzaal behouden blijft voor de twee scholen.

De **voorzitter** stelt voor dat de motie ingetrokken wordt met een toezegging van het college dat de wethouder met SPOG in overleg zal gaan en op korte termijn aan de raad zal terugkoppelen.

Wethouder **Weijers** zegt toe dat er binnen een maand overleg met het SPOG zal zijn^{xiii}.

8. Stemming over amendementen

Amendement A01: LOP Uitvoeringsprogramma/erfgoed

Voor: dhr Poelen, dhr Verheijen, dhr Scholtens, mw Brouwer, dhr Maas, mw Hustedt, dhr Peters, mw Van Broekhoven, dhr Kersten, dhr Coerwinkel, mw Vree, mw Vorderman.

Tegen: dhr Eikholt, dhr Van de Scheur, dhr Bekers, dhr Houkes, mw Borremans, dhr Hoeken, dhr Schmiermann, dhr Ten Westeneind, dhr Van der Velden, mw Ten Doesschate.

Het amendement is **aangenomen** met 12 stemmen voor en 10 stemmen tegen.

9. Vaststelling van de begroting 2016 en de subsidieplafonds voor 2016

De **voorzitter** brengt de geamendeerde begroting in stemming.

Voor: dhr Poelen, dhr Verheijen, dhr Scholtens, dhr Eikholt, mw Van de Scheur, dhr Bekers, mw Brouwer, dhr Maas, mw Hustedt, dhr Houkes, mw Borremans, dhr Peters, mw Van Broekhoven, dhr Ten Westeneind, dhr Van der Velden, dhr Kersten, dhr Coerwinkel, mw Vree, mw Vorderman

Tegen: dhr Hoeken, dhr Schmiermann, mw Ten Doesschate.

De begroting is, met in achtneming van de afgelegde stemverklaringen **aangenomen** met 19 stemmen voor en 3 stemmen tegen.

STEMVERKLARINGEN:

Dhr **Eikholt**: Er is zojuist een wijziging aangebracht in de geamendeerde begroting. Maar de fractie stemt toch voor het aannemen van de begroting.

Dhr **Hoeken** is tegen de begroting omdat, zonder dat er een poging wordt gedaan om het tekort te dichten, uit de reserves wordt geput.

Dhr **Bekers** en dhr **Ten Westeneind** sluiten zich aan bij dhr Eikholt.

Dhr Kersten is voor de begroting, maar sluit deels aan bij de woorden van dhr Hoeken dat het gezien de omstandigheden eenmalig moet zijn om zo uit de reserves te putten en de begroting daarmee sluitend te maken.

Mw **Vorderman** is voor de begroting, maar deze moet de volgende keer sluitend zijn zonder uit de reserves te putten

Mw **Ten Doesschate** is tegen de begroting. Ook de nieuwe gemeente Berg en Dal moet de tering naar de nering zetten, geen greep meer uit de reserves. .

10. Stemming over moties

Motie m01: Gebruik chemische bestrijdingsmiddelen - Round Up

Tegen: dhr Poelen, dhr Verheijen, dhr Scholtens, dhr Eikholt, mw Van de Scheur, dhr Bekers, dhr Houkes, mw Borremans, dhr Hoeken, dhr Schmiermann, dhr Peters, mw Van Broekhoven, dhr Ten Westeneind, dhr Van der Velden, dhr Kersten, mw Ten Doesschate.

Voor: mw Brouwer, dhr Maas, mw Hustedt, dhr Coerwinkel, mw Vree, mw Vorderman

De motie is met 16 stemmen tegen en 6 stemmen voor **verworpen**.

Motie m11: Aanpassen accommodatie Achilles

Tegen: dhr Eikholt, mw Van de Scheur, dhr Bekers, mw Brouwer, dhr Maas, mw Hustedt, dhr Houkes, mw Borremans, dhr Hoeken, dhr Schmiermann, dhr Peters, mw Van Broekhoven, dhr Ten Westeneind, dhr Van der Velden, dhr Kersten, dhr Coerwinkel, mw Vree, mw Vorderman, mw Ten Doesschate.

Voor dhr Poelen, dhr Verheijen, dhr Scholtens.

De motie is met 3 stemmen voor en 19 stemmen tegen **verworpen**.

STEMVERKLARINGEN

Dhr **Eikholt** is tegen de motie. Deze is te expliciet waardoor de motie niet aangenomen kan worden.

Dhr **Peters** is tegen de motie, maar is er wel voor om in het presidium te bekijken of het besluit naar voren gehaald kan worden.

Mw **Van Broekhoven** sluit aan bij dhr Peters.

Dhr **Kersten** is tegen de motie. Hij wil zich baseren op de huidige afgesproken regelgeving. Hij is er ook voor dat besluitvorming naar voren gehaald wordt.

Mw **Ten Doesschate** is tegen de motie. Zij wil eerst het onderzoek afwachten en wil geen precedent scheppen.

Motie m12: Veilige voetgangersoversteekplaats (zeebra) in Breedeweg

Voor dhr Poelen, dhr Verheijen, dhr Scholtens, dhr Eikholt, mw Van de Scheur, dhr Bekers, mw Brouwer, dhr Maas, mw Hustedt, dhr Houkes, mw Borremans, dhr Hoeken, dhr Schmiermann, dhr Peters, mw Van Broekhoven, dhr Ten Westeneind, dhr Van der Velden, dhr Kersten, dhr Coerwinkel, mw Vree, mw Vorderman, mw Ten Doesschate.

De motie is met algemene stemmen **aangenomen**.

STEMVERKLARINGEN

Dhr **Hoeken** is voor de motie. Hij wil graag op de hoogte gehouden worden van de vorderingen van de wethouder bij de provincie.

Dhr **Schmiermann**, dhr **Coerwinkel**, mw **Vree** en mw **Ten Doesschate** sluiten hierbij aan.

Motie m15: Begrotingstekort.

Tegen: dhr Poelen, dhr Verheijen, dhr Scholtens, dhr Eikholt, mw Van de Scheur, dhr Bekers, mw Brouwer, dhr Maas, mw Hustedt, dhr Houkes, mw Borremans, dhr Peters, mw Van Broekhoven, dhr Ten Westeneind, dhr Van der Velden, dhr Kersten, dhr Coerwinkel, mw Vree, mw Vorderman, mw Ten Doesschate.

Voor: dhr Hoeken, dhr Schmiermann.

De motie is met 2 stemmen voor en 20 stemmen tegen **verworpen**.

STEMVERKLARING

Dhr **Maas** is tegen de motie. Naar zijn mening is de motie overbodig omdat de begroting zojuist is vastgesteld.

Mw **Ten Doesschate** is tegen de motie. Het is te laat, anders had ze graag 'ja' gezegd.

De **voorzitter** geeft aan dat er een voorstel naar de raad komt met dekking die voortvloeit uit het aannemen van het amendement. Hij sluit de vergadering om 22.45 uur.

Aldus vastgesteld door de raad van de gemeente Groesbeek in zijn openbare vergadering van 17 december 2015.

J.A.M. van Workum,
griffier

mr. M. Slinkman,
voorzitter

AFSPRAKEN EN TOEZEGGINGEN:

- ⁱ Wethouder **Fleuren** beantwoordt de vraag van de VVD over de post dubieuze debiteuren schriftelijk.
- ⁱⁱ Wethouder **Fleuren** zegt toe dat de jaarlijkse stand van zaken van de grondexploitaties naar de raad zal komen.
- ⁱⁱⁱ Wethouder **Fleuren** zegt toe dat de gemeentelijke aanslagen volgend jaar eerder verzonden worden.
- ^{iv} Wethouder **Weijers** zegt toe de raad een informatienota te doen toekomen omtrent alle ontwikkelingen m.b.t. Oriëntalis.
- ^v Wethouder **Weijers** zegt toe dat er een nieuw Duurzaamheidsprogramma opgesteld wordt.
- ^{vi} Wethouder **Barber** zegt een bijpraatmogelijkheid toe m.b.t. het Delta-programma.
- ^{vii} Burgemeester **Slinkman** zal de vraag m.b.t. mensen in dienst hebben met een arbeidsbeperking, schriftelijk beantwoorden.
- ^{viii} Burgemeester **Slinkman** en wethouder **Weijers** zeggen toe dat in de discussie m.b.t. het nieuwe subsidiebeleid meegenomen zal worden het VOG en/of andere maatregelen m.b.t. veiligheid voor kinderen binnen verenigingen.
- ^{ix} Burgemeester **Slinkman** zal in het contact met de wijkagenten aandacht vragen voor een betere zichtbaarheid van de wijkagenten.
- ^x Burgemeester **Slinkman** zal een gesprek voeren met de omroep Berg en Dal en dit gesprek terugkoppelen.
- ^{xi} Wethouder **Weijers** zet die motie m02 Leningen aanschaf energiebesparende voorzieningen mee te nemen in de nota Duurzaamheid.
- ^{xii} Burgemeester **Slinkman** zegt toe dat er m.b.t. de begrotingen van samenwerkingsverbanden gekeken wordt hoe met een oplegnotitie meer inzicht gecreëerd kan worden.
- ^{xiii} Wethouder **Weijers** zegt toe dat er binnen een maand overleg met het SPOG m.b.t. de gymzaal zal plaatsvinden.
- ^{xiv} Wethouder **Fleuren** zegt toe dat er jaarlijks in de begroting een overzicht over de lastendruk zal worden opgenomen, te beginnen bij de begroting voor 2017.